МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА НІМЕЦЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ, ПЕРЕКЛАДУ
ТА СВІТОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Кваліфікаційна робота
магістра

на тему: **ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ АНГЛОМОВНИХ ЗАПОЗИЧЕНЬ У ПУБЛІЦИСТИЧНОМУ ДИСКУРСІ (НА МАТЕРІАЛІ ОНЛАЙН-ЗМІ)**

Виконала: студентка 2 курсу,
групи 8.0354-н
спеціальності 035 Філологія
спеціалізації 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька
освітньо-професійної програми
Сучасні лінгвістичні та перекладознавчі студії (німецька мова, англійська мова)
Задорожко Катерина Євгеніївна

Керівник к.ф.н., доц. Яценко П.І.

Рецензент доктор філософії, проф. Ніколова О.О

Запоріжжя — 2025

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет іноземної філології
Кафедра німецької філології, перекладу, та світової літератури
Освітній рівень магістр
Спеціальність 035 Філологія
Спеціалізація 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька
Освітньо-професійна програма Сучасні лінгвістичні та перекладознавчі студії (німецька мова, англійська мова)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
_____Вапіров__С.Ю_____
«___» _____ 2025 року

З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА

_____ЗАДОРОЖКО КАТЕРИНІ ЄВГЕНІЇВНІ_____
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема кваліфікаційної роботи магістра (проєкту) «Лексико-семантичні особливості англомовних запозичень у публіцистичному дискурсі (на матеріалі онлайн-ЗМІ)»
Керівник кваліфікаційної роботи (проєкту) Яценко Поліна Ігорівна, к.ф.н., доцент кафедри
затверджені наказом ЗНУ від «20» березня 2025 року № 425-с
2. Строк подання студентом кваліфікаційної роботи (проєкту) 01.12.2025 р.
3. Вихідні дані до кваліфікаційної роботи (проєкту) теоретичні засади зарубіжної та вітчизняної лінгвістики; лінгвістичні підходи до аналізу та класифікації англіцизмів в німецькій мові; типологія англіцизмів.
4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які необхідно розробити) 1). узагальнити теоретичні підходи до класифікації запозичень; 2) визначити типові лексико-семантичні моделі англіцизмів; 3) проаналізувати німецькомовні онлайн-ЗМІ для виявлення найпоширеніших одиниць запозичень; 4) описати функції, які виконують англіцизми у публіцистичному дискурсі.

5. Консультанти розділів кваліфікаційної роботи магістра (проєкту)

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Вступ	Яценко П.І., к.ф.н., доц.	09.06.2025	09.06.2025
Розділ 1	Яценко П.І., к.ф.н., доц.	04.09.2025	04.09.2025
Розділ 2	Яценко П.І., к.ф.н., доц.	03.10.2025	03.10.2025
Висновки	Яценко П.І., к.ф.н., доц.	31.10.2025	31.10.2025

6. Дата видачі завдання 02.05.2025 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи магістра	Строк виконання етапів роботи (проекту)	Примітка
1.	Пошук наукових джерел з теми дослідження, їх аналіз	травень 2025	виконано
2.	Добір фактичного матеріалу	травень 2025	виконано
3.	Написання вступу	червень 2025	виконано
4.	Написання теоретичного розділу	вересень 2025	виконано
5.	Написання практичного розділу	жовтень 2025	виконано
6.	Формулювання висновків	жовтень 2025	виконано
7.	Проходження нормоконтролю	листопад 2025	виконано
8.	Одержання відгуку та рецензії	листопад – грудень 2025	виконано
9.	Захист	грудень 2025	виконано

Автор роботи несе персональну відповідальність за відсутність в роботі несанкціонованих текстових запозичень (академічного плагіату)

Магістрант _____ __К.Є._Задорожко
(підпис) (ініціали та прізвище)

Керівник роботи _____ ___П.І. Яценко___
(підпис) (ініціали та прізвище)

Нормоконтроль пройдено
Нормоконтролер _____ ____С.Ю. Вапіров__

РЕФЕРАТ

Дипломна робота – 60 стор., 59 джерел.

Об’єкт дослідження: англомовні запозичення у сучасному німецькомовному публіцистичному дискурсі.

Мета роботи полягає у виявленні та класифікації англіцизмів; визначення їхніх функцій у німецькомовних онлайн-публікаціях.

Теоретико-методологічні засади: теоретико-методологічні засади роботи ґрунтуються на сучасних підходах лінгвістики щодо запозичень, медіалінгвістики та лексичної семантики. Концептуальною опорою є класифікація англомовних запозичень, запропонована М. Ленертом. У теоретичній частині інтегровано підходи дослідників лексичних запозичень. У практичній частині базою виступає корпус із автентичних німецькомовних часописів.

Отримані результати: англіцизми є системним, а не випадковим елементом німецькомовного медійного дискурсу, їхнє функціонування значною мірою залежить від тематичного поля. Найбільш продуктивними є прямі та гібридні англіцизми, які виконують роль термінів і знаків сучасних комунікативних практик. Отримані результати підтверджують, що англіцизми не лише заповнюють лексичні прогалини, а й істотно впливають на структуру та стилістику німецького публіцистичного дискурсу.

Ключові слова: *запозичення, англіцизми, публіцистичний дискурс, гібридні структури, семантичні запозичення, стилістичні функції.*

ЗМІСТ

ВСТУП..... 3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ АНГЛОМОВНИХ ЗАПОЗИЧЕНЬ У НІМЕЦЬКІЙ МОВІ 7
1.1. Мовні запозичення: поняття, класифікація, етапи адаптації…… 7
1.2. Історія та особливості проникнення англіцизмів у німецьку мову….. 18
1.3. Типологія англомовних запозичень у німецькій мові:
лексичний та семантичний аспекти ……..... 25
РОЗДІЛ 2. АНГЛІЦИЗМИ В НІМЕЦЬКОМОВНОМУ ПУБЛІЦИСТИЧНОМУ ДИСКУРСІ
(НА МАТЕРІАЛІ ОНЛАЙН-ЗМІ) …… 30
2.1. Тематичні поля англіцизмів в німецькомовному
онлайн-дискурсі …… 30
2.1.1. Англіцизми у політичному дискурсі..... 31
2.1.2. Англіцизми у економічному дискурсі..... 35
2.1.3. Англіцизми у дискурсі цифрових технологій 41
2.1.4. Англіцизми у культурному дискурсі..... 43
2.1.5.Англіцизми у науково-публіцистичному дискурсі 47
2.2. Типи запозичень у німецькомовній публіцистиці..... 49
2.3. Англіцизми як елемент текстової організації у сучасній німецькій публіцистиці…… 53
ВИСНОВКИ..... 59
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ……..... 61
СПИСОК ТЕОРЕТИЧНИХ ДЖЕРЕЛ..... 61
СПИСОК ЛЕКСИКОГРАФІЧНИХ ДЖЕРЕЛ 64
СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ 65

ВСТУП

У сучасну добу глобалізації мови так чи інакше перебувають під постійним взаємовпливом. Особливо інтенсивно цей процес проявляється у сфері масової комунікації, де пріоритетами стають не лише оперативність і достовірність інформації, а й відповідність сучасним тенденціям, відкритість до міжнародного інформаційного простору та здатність відображати динаміку культурних і суспільних змін. Поступовий перехід від традиційних форм ЗМІ до цифрових платформ спричинив зміну не тільки формату подання інформації, а й лінгвістичних засобів її оформлення. У такому середовищі англійська мова, яка вже тривалий час виконує роль глобальної комунікативної домінанти, стала головним джерелом лексичних інновацій, які активно проникають у німецькомовний простір.

Англіцизми становлять вагому частину сучасного словника багатьох мов, але саме в німецькому медійному дискурсі вони набули особливої продуктивності та поширеності. На це вплинули розвиток технологій, цифровізація демократії, інформаційна мобільність, а також тенденція до економії мовних засобів, зростаюча схильність до інтернаціональних термінів та прагнення стилістичної модернізації. Значна частина нових понять, що виникають у сферах технологій, економіки, політики чи молодіжної культури, спершу формулюються англійською, а вже потім знаходять шлях у німецьку мову, як у своїй оригінальній формі, так і у вигляді кальок, гібридних словосполучень чи семантичних запозичень.

Питання запозичень загалом та англіцизмів зокрема має тривалу історію лінгвістичних досліджень. У наукових працях закордонних та вітчизняних науковців, неодноразово підкреслюється багатовимірний характер цього явища. Проблематика іншомовних впливів стала предметом уваги таких теоретиків, як Л. Блумфілд [Bloomfield 1914], У. Вайнрайх [Weinreich 1968], Е. Хауген [Haugen 1950; Haugen 1972], які сформували базові поняття мовних

контактів, механізмів інтеграції запозичень та їхньої адаптації у мові-реципієнті. Пізніші підходи, запропоновані, зокрема, Б.Карстенсеном [Carstensen 1967], М. Ленертом [Lehnert 1991], Я. Матрасом [Matras 2009], розширили розуміння структурних і семантичних аспектів проникнення англомовної лексики до німецької мови.

Практична частина роботи ґрунтується на корпусі з німецькомовних часописів онлайн-медіа. Залучений матеріал роботи відображає ключові напрями сучасної публіцистики: політику, економіку, науку, технології і культурні процеси, що дозволяє зіставити особливості функціонування англіцизмів у різних сегментах медійного дискурсу. Узагальнення теоретичних положень та результати аналізу медійного матеріалу дозволяють окреслити англіцизми як системний чинник трансформації лексико-семантичного рівня сучасної німецької мови. У цьому контексті дослідження спрямоване на розкриття механізмів міжмовної взаємодії, що формують сучасний медіапростір, і може слугувати підґрунтям для подальших студій у сфері лінгвістики запозичень та медіалінгвістики.

Актуальність роботи полягає у зростаючій ролі англіцизмів у німецькомовному публіцистичному дискурсі, та, відповідно, посиленням її впливу на німецьку мову. Німецькі онлайн-медіа є одним із ключових каналів, через які відбувається швидка інтеграція англомовної лексики. Це зумовлює необхідність системного вивчення того, як англіцизми адаптуються, функціонують і змінюють структуру публіцистичного дискурсу.

Наукова новизна роботи визначається тим, що в ній здійснено системний аналіз англіцизмів у німецькомовних онлайн-виданнях, об’єднаних спільними умовами цифрового медіапростору у поєднанні структурно-семантичного підходу (за класифікацією М. Ленерта) з аналізом тематичних полів та функцій запозичень, а також у деталізованому кількісному описі англіцизмів, виявлених у корпусі німецькомовних часописів онлайн-видань.

Об’єктом даного дослідження є англомовні запозичення у сучасному німецькомовному публіцистичному дискурсі.

Предметом дослідження є структурно-семантичні характеристики англіцизмів, їхнє функціональне навантаження та особливості використання англіцизмів у публіцистичному дискурсі.

Метою роботи є виявлення й класифікація англіцизмів; визначення їхніх функцій у німецькомовних онлайн-публікаціях. Для досягнення цієї мети сформульовано наступні **завдання**:

1. узагальнити теоретичні підходи до класифікації запозичень;
2. визначити типові лексико-семантичні моделі англіцизмів;
3. проаналізувати німецькомовні онлайн-ЗМІ для виявлення найпоширеніших одиниць запозичень;
4. описати функції, які виконують англіцизми у публіцистичному дискурсі.

Матеріалами дослідження стали: сімнадцять публікацій німецькомовних онлайн-видань (Business Insider, Bundeszentrale für politische Bildung, Die Zeit, Eulerpool News, Handelsblatt, Informationsdienst Wissenschaft, Junge Leute, Süddeutsche Zeitung, Tagesschau): *„Anglizismen – Neusprech mit Fallstricken“, „Band der Woche – Versacer“, „Big Short – Investor Michael Burry untermauert seine Warnung – und wettet gegen diese zwei Tech-Größen“, „DIE ZEIT startet Markenkampagne ‘Bleiben Sie neugierig’“, „Investoren zeigen besonderes Interesse an zwei Branchen“, „Kapitalanlage : Mit diesen 5 Strategien kann Ihr Geld wachsen“, „Lauter Lügen und Fake News?“, „Musikbranche überholt Kino: Rekordumsätze durch Streaming und Vinyl-Boom : Eulerpool News“, „Neuer Energie-Fonds geschlossen – und 21 weitere Fonds, die in deutsche Startups investieren“, „Risikokapital und die Mythen des Internet“, „Streaming-Boom hält an - Musikmarkt mit 13% im Plus“, „Symposium – KI ist nicht kreativ“, „Ultradünne zweidimensionale Materialien erstmals in einem Zustand zwischen fest und flüssig beobachtet“, „Wachstumsfinanzierung: Der Guide für Unternehmen“, „Warum Spotify neue Geldquellen braucht“, „Wie und warum Bewegungsstörungen entstehen“, „Woran Falschmeldungen zu erkennen sind“.*

Методи дослідження: описовий метод, метод контекстуально-інтерпретаційного аналізу.

Практична значущість роботи полягає у тому, що результати дослідження можуть бути використані для подальшого аналізу мовних процесів у сучасному німецькомовному медіадискурсі, а також у навчальній і перекладацькій практиці.

Робота пройшла **апробацію** у формі підсумкового звіту практики, результати роботи обговорені під час навчальної практики; окремі положення використано при підготовці виступів за темою роботи.

Структура роботи: дослідження складається зі вступу, двох розділів, висновків та переліку використаних джерел.

У вступі подано загальні відомості про наукову роботу, починаючи від умотивування теми, мети, завдань, актуальності дослідження, визначення об’єкту, предмету та структурування роботи.

У першому розділі подаються загальні відомості про мовні запозичення, виділяється історія англомовних запозичень у німецькій мові, їхня типологія.

Другий розділ містить власний аналіз англомовних запозичень у публіцистичному дискурсі німецької мови.

У висновках подано узагальнені результати проведеної роботи.

Загальна кількість сторінок 60, кількість використаних джерел 59.

РОЗДІЛ 1
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ АНГЛОМОВНИХ ЗАПОЗИЧЕНЬ У НІМЕЦЬКІЙ МОВІ

1.1 Мовні запозичення: поняття, класифікація, етапи адаптації

«Мова – це функціональне явище, яке служить для спілкування між людьми. Оскільки люди є соціальними істотами, інтегрованими в різні групи в суспільстві, що живуть у різних місцях і в різний час, мова також залежить від цього» [Römer 2019, с. 109]. У сучасну епоху інформаційної глобалізації, мови знаходяться постійно в рушійному розвитку, зазнаючи кількісних і якісних змін, реагуючи на зрушення в суспільстві та в мовній свідомості їх носіїв, але водночас зберігають ознаки стабільності та цілісності.

Більшістю науковців вважається, що серед відомих ярусів мовної системи, лексичний ярус найбільше підлягає змінам і перетворенням [Стишов 2019, с. 9]. Одним з рушійних та найактуальніших напрямків сучасного лінгвістичного вчення є дослідження лексико-семантичної системи німецької мови. Незважаючи на те, що німецька мова має велику кількість активних реципієнтів на даний момент і вважається однією з найбільш популярних, процес запозичення слів з іноземних мов все одно є для неї неминучим.

Особливо помітними такі зміни є у сфері публіцистики, яку визначають як напрям літературної та журналістської творчості, що досліджує та інтерпретує суспільно-політичні проблеми з метою впливу на громадську думку, використовуючи логічні та емоційні засоби впливу. Саме публіцистичні тексти, спрямовані на оперативне відображення сучасних реалій, найчастіше стають середовищем активного проникнення та закріплення англіцизмів у німецькій мові [Словотвір]. Це не випадково, адже проблема мовних запозичень особливо актуалізувалася в останні десятиліття

у зв’язку зі зростанням глобалізаційних процесів та активною розробкою різних аспектів взаємодії мов, що безпосередньо позначається на динаміці лексики [Кійко, Кудрявцева 2023, с. 52]. Німецька мова була і залишається мовним донором для інших мов. Однак, ніщо не існує ізольовано, тому німецька мова в свою чергу зазнавала та зазнає зараз впливу інших мов, переважно, англійської та французької.

Упродовж історичного розвитку людські мови постійно вступали у взаємодію й продовжують це робити нині. Мовні контакти означають співіснування та вплив двох чи більше мовних систем, що відбивається на їхній будові та лексичному складі. Значне поширення слів англійського походження та їхнє засвоєння іншими мовами пояснюється динамічними змінами в науковій і суспільній сферах [Максимчук 2012, с. 194]. Будучи доволі зручним способом розвитку мови [Іовенко 2014, с. 110], запозичення відноситься до низки найважливіших мовних процесів, в результаті яких відбувається суттєве збагачення лексичного складу мови-реципієнта за рахунок інших лексичних елементів, які залишаються у складі мови, що приймає.

Сам процес запозичення слів іншомовного походження сягає своїм корінням в столітню історію мови, як такої, тому неможливо точно сказати, хто вперше “поділився” частиною своєї лексики, а хто її асимілював. Так само як неможливо і точно підрахувати кількість іншомовних лексичних елементів, адже в кожній з мов знаходиться безліч слів-запозичень, які опинилися в складі мови-реципієнта. Сам процес запозичення є невпинним, неконтрольованим та, в деякому сенсі, вічним, адже, допоки мови будуть впливати одна на одну, плин запозичення не матиме фінального акту.

Незважаючи на те, як сильно та чи інша, мова, яка прагне чи прагнула до статусу однієї з міжнародних, впливала і впливає на решту, кількість іншомовних лексичних елементів, які потрапляють до мови-реципієнта, з роками тільки збільшується. На це впливають різні чинники, зокрема нерозривний зв’язок мови та суспільства. Розвиток останнього здійснює

активний вплив на лінгвальну систему, а вона, відповідно, на певну соціальну спільноту [Стишов 2019, с. 10]. Втім, поняття запозичення і витоків цього процесу досі є актуальною темою для дискусій та розгляду в області сучасної лінгвістики.

Одним із перших німецьких дослідників, який звернув свою увагу на стабільне зростання кількості англійських запозичень у німецькій мові був саме Б. Карстенсен у своїй праці *"Amerikanismen der deutschen Gegenwartssprache"*, де він досліджував функціонування англіцизмів основі німецького журналу *"Der Spiegel"* у 1963–1964 рр [Барнич 2020, с. 13; Carstensen 1967]. Власне термін «запозичення» тлумачиться різними дослідниками неоднаково, кожен вкладає свою думку в це поняття та в можливості його класифікації. Наприклад, як зазначає Я. Матра в своїй роботі *"Language Contact":* «Термін запозичення занадто підкреслює аспект власності та межі між задіяними лінгвістичними системами, і що це відволікає увагу від динамічного процесу спільного використання структури чи словоформи, її прийняття, застосування та використання» [Matras 2009, с. 158]. За словами науковця, терміну запозичення бракує точності.

Іншої точки зору дотримується дослідник Л. Блумфілд, котрий визначає запозичення як своєрідне засвоєння різних явищ, які відсутні в оригінальному мовному сегменті, та поділяє їх на три типи: а) діалектні запозичення, які беруть свій початок безпосередньо з самих діалектів, та проникають в літературну мову, б) запозичення понять культури та в) "внутрішні" мовні запозичення, які є наслідками мовних контактів [Bloomfield 1933, с. 444-495]. Дослідник наголошує на тому, що точне розмежування між трьома типами діалектів не завжди можливе, тому що чітке розмежування між кордонами діалектів та кордонами мов банально відсутнє.

У німецькому словнику *"Duden"* поняття «запозичення» (з нім. *Lehnwort*) тлумачиться як «слово, запозичене з іноземної мови, та адаптовано до приймаючої мови з точки зору вимови, написання та інтонації» [Duden]. Важливою тут є ідея щодо адаптації лексичної одиниці у мові-реципієнті, адже

запозичене слово в подальшому використовується та слугує матеріалом для іншої слів.

Е. Хауген [Haugen 1950, с. 211] визначав запозичення як спробу відтворення в одній мові моделей, які раніше існували в іншій. «Введення елементів з однієї мови в іншу означає лише зміну другої мови, а не змішання двох. Змішання передбачає створення абсолютно нової сутності та зникнення обох складових; воно також передбачає більш-менш хаотичне змішування».

На відміну від інших науковців, П. Дундій [Дундій 2011, с. 122] пропонує уникнути можливого непорозуміння, поділивши процес запозичення на два окремих терміни: власне «запозичення» та «запозичування», де перше буде стосуватися результату номінації іншомовного елемента в складі мови-реципієнта, а друге – процесу проникнення слова в мову-реципієнт, та подальше функціонування його в мовній системі.

Загалом, науковці одноголосно тлумачать запозичення як процес введення та вживання слів з іншої мови у мові-реципієнті, що не потребує словотворчих зусиль, а є простим і продуктивним. Зокрема, С. Іовенко [Іовенко 2014, с. 110] описує це так: «Нове слово входить в мову-реципієнт зберігаючи своє основне значення та набуваючи при цьому нових морфологічних та фонетичних ознак».

Так само як і над визначенням самого терміну «запозичення», існує багато теорій та дискусій стосовно причин виникнення запозичень, як таких, та причин їхнього усталеного та безупинного розвитку. Теорії причин та проблематику виникнення запозичень у різний час вивчали такі вчені як Батлер К. [Butler 2003], Вайнрайх У. [Weinreich 1953], Грега Дж. [Grzega 2003], Дік С. [Dik 1989], Джозеф Б. [Joseph 1996], Моравчик Е. [Moravcsik 2010], Хок Г [Hock 1996]. Зокрема, У. Вайнрайх [Weinreich 1953, с. 57-60] та, пізніше, Дж. Грега [Grzega 2003, с. 23-24] виділяють такі причини виникнення запозичень:

1. омонімічні зіткнення;
2. втрата афективності слів, або, з точки зору зіставлення, емоційність конкретного поняття;

3. відчуття недостатньо диференційованих концептуальних полів, або виникнення певного концептуального поля;

4. простий недогляд або тимчасова нездатність запам'ятати назву корінного населення;

5. низька частота корінних слів та нестабільність слів у межах регіону.

Одним з інструментів поширення іноземних слів-запозичень є двомовність. Адже саме вона зазвичай виступає ключовим чинником, що зумовлює схильність мовця до свідомого або несвідомого використання іншомовної лексики у процесі мовленнєвої діяльності. У цьому контексті звернення до іншомовних елементів нерідко виконує не лише номінативну, а й прагматичну функцію. Ф. Філд [Field 2002, с. 10 ; Weinreich 1953, с. 9-11], вивчаючи праці У. Вайнрайха, який описував поняття білінгвизму в окремих мовців, доповнює своїми поясненнями його поділ на три типи: координативний, зіставний та субординативний. Згідно з його працею, представники координативний типу здобули знання з двох мов в окремих один від одного середовищах, та мають змогу користуватися ними двума, не змішуючи структури чи лексичного складу кожної з них. Мовці, які були віднесені У. Вайнрайхом до типу зіставний, здобувають навички вже у двомовному середовищі, тому використовують два способи реалізації одного поняття паралельно. Субординативний тип, зазвичай, має одну домінуючу і одну рецесивну мову, звертаючись до неї тільки під час перекладу.

На користь останнього зауваження також говорять роботи Г. Хока та Б. Джозефа, які глибоко вивчали причини виникнення запозичень та окремо виділяють теорію про джерело насичення мови-реципієнта іноземними лексемами, котрим виступає мова домінуючої соціальної групи, серед контактуючих. Як приклад дослідники приводять відносну наявність кельтських запозичень у давньо-англійській мові [Hock, Joseph, 1996, с. 260], пояснюючи це домінючим політико-соціальним та суспільно-політичним положенням англо-сакської спільноти над кельтською.

Причини, представлені науковцями, можуть бути поділені на суто лінгвістичні, такі як: нездатність запам'ятати назву корінного населення, та практичні, наприклад: вплив певної культури на лексичний запас. Зазвичай, лінгвістичні причини запозичення відбуваються несвідомо, через потребу полегшення комунікативного процесу, в той час як практичні викликані особистими мотивами окремих мовців чи соціальної групи.

«У функціональній парадигмі мова, перш за все, концептуалізується як інструмент соціальної взаємодії між людьми, що використовується з метою встановлення комунікативних стосунків. У рамках цієї парадигми намагаються розкрити інструментальність мови стосовно того, що люди роблять і досягають за допомогою неї в соціальній взаємодії. Іншими словами, природна мова розглядається як невід'ємна частина комунікативної компетенції користувача природної мови» [Rendon 2008, с. 46]. У той час, як дослідники можуть наводити різні причини утворення запозичень та надавати їхню характеристику, чітких правил, за якими відбувається сам процес переходу лексичної одиниці з однієї мови до іншої, немає.

Вітчизняні дослідники С. Застровська та Т. Семенюк [Застровська, Семенюк 2012], вважають, що саме причини проникнення англомовних запозичень у німецьку мову мають як зовнішній (екстралінгвістичний) так і внутрішній (інтралінгвістичний) характер. До перших належать соціокультурні чинники: домінування англійської як мови міжнародного спілкування, розвиток сучасних технологій, мас-медіа та абсолютна глобалізація. Серед інтралінгвістичних чинників можна виділити: прагнення до лаконічності, виразності, збагачення лексичного фонду та стилістичної гнучкості. Вживання англіцизмів останнім часом стало показником яскравості, модної приналежності, слідування світовим тенденціям, що, в цілому, підтверджує думку У. Вайнрайха.

Існує багато наукових підходів щодо причин появи та розповсюдження запозичень. Але більшість з них можуть бути умовно поділені на три групи: а) суто лінгвістичні причини, які спричинені потребами у розширенні лексики

шляхом позначення нового об’єкта, доповнення вже існуючого синонімічного ряду ще одним виразом, оновлення чи покращення існуючих стилістичних концептів; б) практична причина, до якої відноситься запозичення з домінуючої мови, спричинене бажанням відноситися до ширшої соціальної групи, та в) індивідуальні причини, які зазвичай є серед білінгвальної групи мовців та відбуваються радше ненавмисно, аніж вибірково.

Говорячи про класифікацію запозичень наприклад, слів англомовного походження у німецькій мові, також можна згадати, що вона охоплює різні типи: прямі лексичні запозичення зі збереженням форми чи з незначними фонетичними змінами; кальки – дослівні переклади мовних одиниць; семантичні запозичення, які проявляються в розширенні або зміні значення давно існуючих слів; а також псевдоангліцизми, тобто слова, що схожі на англійські, але насправді є штучно створеними всередині мови-реципієнта з різних причин.

Наприклад, дослідник Е. Хауген [Haugen 1950, с. 57] виділяє такі групи запозичень:

1. “чисті” запозичення, власне ті слова іншомовного походження, які, асимілюючись у мову-реципієнт, зберігають своє значення і звучання;

2. гібридні запозичення – асимілюючись, вони зберігають певну частину своїх властивостей, а також з властивості мови-реципієнта.

У сучасній німецькій мові помітною є присутність гібридних англіцизмів, які будують важливий прояв динаміки міжмовної взаємодії. Цікавим є той факт, що німецька мова не просто запозичує лексеми англомовного походження в їхній первісній формі, а пристосовує їх до власних словотворчих і граматичних норм, внаслідок чого виникають гібридні утворення [Ладченко, Колінко 2021, с. 108]. Так, вони поєднують англійський корінь із німецькими афіксами або словотворчими моделями, що свідчить про глибоку морфологічну адаптацію та внутрішню інтеграцію іншомовних елементів.

До типових прикладів таких гібридів належать слова на кшталт *downloaden* (завантажувати), *chatten* (спілкуватися в чаті), *updaten* (оновлювати), *gescannt* (просканований), *liken* (ставити позначку "подобається"), *abchecken* (перевіряти) чи *outsourcen* (передавати функції на аутсорсинг). У цих лексемах англійський корінь поєднується з типовими німецькими суфіксами, префіксами або граматичними формантами (*ge-*, *-en*, *-t* тощо), що є свідченням впливу німецької морфології на процес засвоєння запозичених елементів. Таким чином, гібридні англіцизми демонструють не лише тенденцію до лексичного оновлення, а й активну участь системних механізмів німецької мови у формуванні нових слів.

Л. Архипенко звертає увагу додатково і на етапи адаптації слів іншомовного походження у мові-реципієнті. Вона виділяє три основні етапи:

1. початковий етап – початок самого процесу запозичення. Цьому етапу властиве графічне переоформлення іншомовного слова, перехід від латиниці до кирилиці. Також він характеризується вибором способу запозичення: транслітерацією чи транскрипцією;

2. поглиблений етап адаптації – пристосування та функціонування слів-запозичень в іншій мові. На цьому етапі відбувається співвіднесення з граматичними категоріями мови-реципієнта, виявляються парадигматичні зв'язки: полісемія, синонімія, антонімія;

3. етап повної адаптації – характеризується лексикографічною обробкою та регламентацією; на цьому етапі з'являються похідні від запозичених основ та селекція визначення понять, входження до граматичної системи мови-реципієнта;

Англійська мова сьогодні є найбільшим джерелом запозичень. Так, Л. Архипенко [Архипенко 2005, с. 5-6] ділить англіцизми на дві великі групи: загальновживані англіцизми та англіцизми з обмеженою сферою вживання. До загальновживаних англіцизмів, або ж, англізмів, відносяться чотири основні категорії слів: давні англіцизми; колишні екзотизми; слова, у яких з'явилися на українському ґрунті нові значення; новітні англіцизми. До

англіцизмів із обмеженою сферою вживання дослідниця відносить спеціальні слова-запозичення та сленгізми/жаргонізми.

Німецький дослідник М. Ленерт пропонує свою класифікацію іншомовних запозичень:

1. прямі запозичення з характерною вимовою та написанням для англійської мови: *Computer, Job, Team, Service,* тощо;

2. кальки, тобто, запозичення, які передаються шляхом дослівного перекладу іншомовного слова. Тобто іншомовні елементи не запозичуються безпосередньо, а перекладаються частинами: *Wolkenkratzer (skyscraper), Leitmotiv (leading motive), Weltanschauung (world view), Selbstbedienung (self-service)*, тощо;

3. запозичені вирази чи звороти, які відтворюють англійські чи американські фразеологізми або сталі словосполучення. Вони часто передають не окремі слова, а цілі образи або ідіоми іншої мови: *Ein Tropfen auf den heißen Stein* (*a drop in the ocean), Den Nagel auf den Kopf treffen (to hit the nail on the head)*;

4. запозичені слова та словосполучення, у яких не всі складові іншомовного оригіналу замінені німецькими відповідниками. При цьому частина елементів зберігає англомовну форму, а решта адаптується до німецької морфології чи словотвору: *Urknalltheorie (big bang theory), Titelgeschichte (cover story)*, *Real-Life-Drama* (*real-life drama*), *Science-Fiction-Roman* (*science fiction novel*);

5. німецькі слова, запозичені за англійським зразком, які набули додаткового або нового значення, відмінного від первісного: *realisieren (*від англ. *realize/realise), kontrollieren (*від англ. *control), managen (*від англ. *to manage), performen (*від англ. *to perform);*

6. нові слова або словосполучення, створені в німецькій мові за моделлю англійського зразка. Вони не є прямими запозиченнями, а формуються за допомогою німецьких морфологічних засобів, повторюючи структуру або концепт англійського оригіналу, наприклад такі як: *Blockfreiheit*

(*non-alinement*), *Wasserglätte* (*aquaplaning*), *kopflastig* (*top-heavy*), *zeitintensiv* (*time-consuming*), *wirkungsorientiert* (*results-oriented*) [Lehnert 1991, с. 9-10; Дундій 2011, с. 121-122].

Саме вище зазначена узагальнена класифікація використовується у практичній частині роботи як аналітична основа, оскільки вона дає змогу систематизувати значний фактичний матеріал та простежити, яким чином іншомовні одиниці інтегруються у німецьку мову й змінюють її словниковий склад і виражальні можливості. Вона дозволяє систематизувати великий обсяг матеріалу, робить його більш зрозумілим і дає змогу простіше аналізувати, яким чином іноземні слова та вирази поступово інтегруються в німецьку мову та змінюють її словниковий запас і виразні можливості. А власне запозичення відбуваються внаслідок багатьох мовних контактів.

Сучасне мовознавство виділяє такі типи мовних контактів: адстрат, тобто, взаємне проникнення двох мов, зазвичай у сусідніх етносах на контактуючих, спільних територіях; суперстрат, або ж мова народів, які оселилися на певних територіях, де вже є корінне населення, і яка змішалась з їхньою мовою, поступово розчиняючись там; субстрат – протилежний до суперстрату процес, при якому мова корінного народу асимілюється в мові прийдешніх людей та поступово розчиняється в ній, та інстрат, процес, при якому дві мови тісно взаємодіють протягом довгого періоду часу на одній території, взаємно проникаючи в структуру одна одної. Окремо також виділяється і глобалстрат – тобто вплив однієї глобальної мови на інші, а також їхню взаємодію [цит. за Дундій 2011, с. 120]. «Мовні контакти завжди формували лексикон німецької мови, але інтенсивність та видимість англійських запозичень в останні десятиліття є безпрецедентними» [Рябокучма, Горбаченко 2025, с. 80].

Історично можемо виділити кілька мов, які протягом років претендували на звання глобальних, передусім такі як англійська, французька чи іспанська. Але в сучасну добу глобалізації і наростання впливу на людство технологій та їхнього розвитку, саме англійська випереджає решту мов на кілька кроків

попереду. Сьогодні досі можна побачити в ЗМІ, подкастах чи статтях дискусії на тему того, яка ж мова зрештою є глобальною, так само як і пересічні користувачі інтернету можуть задаватися таким питанням. Втім, ми все одно не можемо заперечувати навдивовижу великого впливу слів англомовного походження, тобто, англіцизмів, на решту мов світу.

У сучасній німецькій мові, як і в багатьох інших, помітно стійке збільшення кількості англіцизмів та американізмів. Англіцизм, або ж англізм, це різновид мовного запозичення: слово, його окреме значення, вислів тощо, які запозичені чи перекладені з англійської мови, також утворені за її зразком [Муромцева 2000, с. 26]. Ця тенденція обумовлена кількома факторами. По-перше, англійська мова сьогодні є надзвичайно поширеною й популярною у світі, вона часто використовується у міжнародному спілкуванні, бізнесі, науці, медіа та в культурних сферах. По-друге, глобалізаційні процеси сприяють активному обміну інформацією між країнами, що стимулює проникнення іншомовних слів і виразів у повсякденну мову. Як наслідок, німецька лексика збагачується новими елементами, деякі з яких беруться безпосередньо з англійської мови, адаптуючись до граматичних і фонетичних особливостей німецької.

Отже, запозичення є природним і постійним процесом розвитку лексичної системи, зумовленим як внутрішніми лінгвістичними потребами, так і зовнішніми чинниками. Науковці по-різному трактують природу запозичень, але одностайні у визнанні їхньої ролі в динамічному оновленні мовної системи. Класифікація запозичень та етапи їхньої адаптації дозволяють системно описати способи проникнення іншомовних елементів у німецьку мову. Підсумовуючи, англомовні запозичення є одним із провідних чинників сучасних лексичних змін у німецькій мові, а механізми їхнього функціонування й інтеграції відображають загальні тенденції розвитку мови в умовах глобалізаційних процесів.

1.2 Історія та особливості проникнення англіцизмів у німецьку мову

«Упродовж століть німецька мова зазнавала багатоетапного впливу з боку різних мов, що відображалося у збагаченні її лексичного складу словами іншомовного походження» [Труцуненко, Весоловський 2025, с. 200]. Історично виділялися кілька мов, які могли б претендувати на звання домінуючих у мовній картині світу, передусім, мови європейських народів, через багатостолітню загарбницьку політику цих держав. Якщо відкрити сучасну карту світу та подивитися на незалежні країни, то можна побачити, що велика кількість з них були землями-колоніями, через що поширення мови домінуючої групи, наприклад, французів чи англійців, виявилось неминучим. І хоча багато з колишніх країн-колоній зберегли свої рідні мови, англійська чи французька досі присутні в їхньому мовленні, як наприклад в Індії, де англійська є офіційною мовою держави.

Втім, якщо звернутися до теми іншомовних запозичень у німецькій мові, можна помітити, що ситуація тут виглядає дещо інакше порівняно з мовами, що перебували під тривалим культурним або політичним впливом інших держав. Історично територія Німеччини майже не була під контролем зовнішніх державних утворень, що могло б призвести до значного впливу на мовну систему. Водночас, лексичний склад німецької мови містить досить значну кількість слів-запозичень, що свідчить про довготривалий процес взаємодії з іншими культурами та традиціями.

Т. Консевич [Консевич 2018] пропонує розглянути ранні запозичення з латини, які потрапили до німецької мови виключно через природну мовну потребу: з’являлася необхідність називати нові предмети, явища або поняття, які були невідомі у власній культурній та матеріальній сфері германських народів. До таких прикладів належать, наприклад, слова: *Fenster* (від лат. *fenestra*), *Kirsche* (від лат. *ceresia*), *Wall* (від лат. *vallum*) та ряд інших, що демонструють, як відбувався процес інтеграції нових лексичних одиниць у

германську мовну систему. Причини появи саме англіцизмів схожі на вплив латини на німецьку мову. Навіть, якщо Німеччина і не знаходилася під впливом інших держав, вона все ж знаходилася на політичний карті світу та взаємодіяла з країнами-сусідами в мирний час, але також переживала і війни, і революції, і нові політичні режими, які впливали на соціальне життя, а воно, у свою чергу, і на лексику.

За оцінкою Я. Озчелік [Özçelik 2023], в *Oxford English Dictionary* налічується близько 500,000 тисяч лексичних одиниць. З німецькою мовою трошки складніше, адже порахувати точну чи, хоча б, приблизну кількість суто німецьких слів, не беручи до розрахунків слова іншомовного походження, дуже важко. Проте, можемо опиратися на факти, наведені словниками *Duden*, який, станом на 2020 рік, налічував близько 148.000 слів, та *Deutsches Wörterbuch der Brüder Grimm з 320.000* тисячами лексичних одиниць.

Процес проникнення англіцизмів у німецьку мову не є феноменом останніх десятиліть. Перші помітні сліди англомовного впливу простежувались ще в середині XIX століття, однак масові мовні вливання відбулися значно пізніше. Після Другої світової війни ця кількість зросла у кілька разів. Поштовхом до значного зростання таких слів стала окупація американськими військами, стрімкий розвиток мас-медіа, а також домінування англомовного простору в сферах культури, політики й техніки. “Англійська – це мовний «лінгва франка» у бізнесі, науці, освіті, технологіях, туризмі та дипломатії” [Жовновач, Глущенко, Трубенко 2025, с. 82]. Деякі науковці, наприклад, Х. Юнкер [Junker 2011, с. 34], додатково виділяли ще й кризу самоідентифікації німецького населення після Другої світової війни.

Після 1945 року англіцизми почали стрімко проникати в усі сфери суспільного життя: від військової термінології (*Jeep, Nylon, Drink*) до молодіжного сленгу (*cool, okay, party*). Часопис *“Der Spiegel”* слугував вхідними воротами для англіцизмів через свою схожість з такими англомовними виданнями як *“Times”* та *“Newsweek”*. Окрім цього, вони також

були еталоном для інших німецьких газет [Onysko 2007, с. 3; 99]. Це тільки поширювало англіцизми в німецькомовному середовищі. «У сучасному світі, де інформація поширюється з неймовірною швидкістю, преса відіграє ключову роль у формуванні суспільної думки та відображенні мовних інновацій» [Степанюк, Калінюк, Кашуба 2025, с. 135]. В результаті, поширення англіцизмів у німецьку мову було неминучим.

Згідно з даними, опублікованими у словнику *"Neologismenwörterbuch"*, на даний момент у німецькій мові існують 740 англіцизмів, які потрапили у німецьку мову з 1990 року [Cantarini 2023, с. 9]. Англіцизми охоплюють кілька тематичних областей (Див. Табл 1.1).

Таблиця 1.1

Тематичні області англіцизмів

Тематична область	Приклади
Спілкування в інтернеті або за допомогою електронного пристрою	*Adden, Follower, Internet-mobbing, Youtuber*
Економіка та фінанси	*Assessmentcenter, Crowdfunding, outsourcen, Turn-around*
Освіта	*Telelearning, Teleteaching*
Мода, їжа та напої	*Alcopop, Wrap, Slow Brewing*
Здоров'я	*Bracket, bleachen*
Кохання та сексуальність	*Blind Date, Cybersex, Mingle, Womanizer*
Фільми та телебачення	*Anchor, Infotainment, Scripted Reality*
Політика	*Brexit, BRICS*
Спорт	*nordicwalken, raften, walken*
Технології	*Bioprinter*
Транспорт	*Skymarshal, SUV*

С. Кантаріні [Cantarini 2023, с. 9] згадує праці німецькомовних дослідників Д. Штеффенса та Д. аль Ваді, які працюють над дослідженнями неологізмів в німецькій мові, і за даними яких, серед нових лексем немає фразеологізмів, а помічені лише окремі прості та складні слова. 348 англіцизмів з'явилися у 90-х роках, 215 – протягом першого десятиліття 21 століття та ще 177 – протягом другого десятиліття.

З часом, суспільна реакція на зростання англіцизації поділилася. З одного боку, англіцизми сприймалися як ознака престижу та сучасності, а з іншого як загроза мовній ідентичності. Більше того, у Німеччині сформувалися ініціативи мовного пуризму, зокрема діяльність *Verein Deutsche Sprache (VDS)* та *Gesellschaft für deutsche Sprache (GfdS)*, які намагалися обмежити вплив англійської шляхом пропонування німецьких аналогів. Велика кількість англіцизмів, які того часу вливалися в німецьку мову ставали приводом для масових обурень, протестів і безлічі статей. Наприклад, М. Ленерт в своїй роботі *"Der angloamerikanische Einfluß auf die Sprache der beiden deutschen Staaten"* описує це так: «Недарма надмірне, модне та непотрібне використання англо-американізмів у ФРН неодноразово призводило до протестів». В 1988 професор Г. Дросдовські у своєму короткому есе під назвою *"Ist unsere Sprache noch zu retten?"*, застерігає від непотрібного англо-американського захоплення німецької мови, особливо через засоби масової інформації [Lehnert 1991, с. 11]. Але разом з цим, він наполягає на обережності в цьому питанні, щоб при цьому не впасти в новий німецький лінгвістичний пуризм старих часів.

З професором Дросдовські, погоджувалася і С. Шенфельдт, яка кількома роками пізніше випустила статтю під назвою *"Da verschlägt's einem die eigene Sprache"*, розкритикувавши надто надокучливе та екстравагантне використання англо-американської лексики. Зокрема вона писала: «Де ми взагалі? В американській колонії?" На моєму програвачі *power* і *volume*... *Jogger* – звичайно *joggt*, вежа *Hi-Fi* в *modern design* диктує нам: *Enjoy Life!*, святкова мода *(Ferienmode)* тепер стала *Holiday*, перший у світі пристрій для

дитячого фітнесу називається *Babyboard*, нічна сорочка в каталозі універмагу називається *Sleepshirt*… Це і є *lifestyle* і все це досить дурнувато, але найбільше мене дратує те, що ця тарабарщина змушує мене почуватися шовіністкою» [Lehnert 1991, с. 11]. Цікаво, що хоч авторка вочевидь висміює велику кількість англомовних запозичень, неможливо не відмітити, що вона все одно деінде робить це за правилами німецької мови, пишучи іменники з великої літери, як того вимагають правила. Питання асиміляції слів-запозичень у німецькій мові теж вельми цікаве, адже зараз можна побачити один з прикладів того, як це відбувається, навіть при використанні іншомовного слова, яке зберігає свою вимову та значення, граматика мови-реципієнта є сильнішою, змушуючи дотримуватися своїх правил.

Також неможливо не згадати і повносторінкову статтю у *Frankfurter Allgemeine Zeitung* від 1 липня 1989 року авторства професора Р. Рудольфа. Як ще один приклад, з безлічі повторюваних протестів громадян Федеративної Республіки Німеччини проти повзучої американізації, він оплакує в ній «ліквідацію німецької мови» англо-американцями. За його словами, німці просто ліквідували свою мову в багатьох сферах. Як приклад він вказує «деякі наукові дисципліни де професійного розвитку німецької мови просто більше немає, і що стосується самого використання німецької мови – то це суцільне американство» [Lehnert 1991, с. 11]. Загалом, у тогочасній Німеччині можемо спостерігати вельми цікаву, але закономірну картину: процес активного проникнення англіцизмів у німецьке мовне середовище відбувався не стільки через безпосередні міжкультурні контакти, скільки завдяки швидкому поширенню англомовного контенту засобами масової інформації, реклами, популярної музики та кінематографу. Особливо помітним цей вплив став серед молоді, яка розглядала англійські запозичення як символ модерності та належності до глобальної культури.

Наукове й лінгвістичне середовище сприймало цей процес значно стриманіше. Частина дослідників і мовознавців із занепокоєнням говорила про можливу загрозу надмірної англізації німецької мови, яка, на їхню думку,

могла призвести до поступової втрати її національної самобутності та мовної ідентичності. Водночас, не можна не враховувати історичний контекст: післявоєнна Європа ще не повністю звільнилася від тіні минулих подій, і тому німецьке суспільство, зокрема науковці, остерігалося проявів надмірного пуризму або національної замкненості, які могли б асоціюватися з попередньою ідеологією. Саме тому більшість фахівців дотримувалася поміркованої позиції.

1990-ті роки стали періодом особливо інтенсивного проникнення англомовної лексики в різні сфери німецькомовного мовлення, зокрема в рекламний, молодіжний та цифровий дискурси. У результаті цього процесу почало активно формуватися явище, яке в мовознавчих дослідженнях отримало назву *Denglisch*. Воно також відоме під іншими термінами, зокрема *Engleutsch* чи *Germisch*, і являє собою своєрідний мовний гібрид, що поєднує елементи німецької та англійської мов.

У словнику *Duden* можемо знайти таке просте визначення *Denglisch*: суміш, або поєднання німецької та англійської мов [Duden]. Але серед лінгвістів існує й інша думка. Наприклад Н. Воронкова [Воронкова 2016, с.55] наголошує на тому, що плутати денґліш з англіцизмами не варто. За її словами: «Термін “англіцизм” є нейтральним за значенням. “Denglisch” — слово, утворене поєднанням “Deutsch” (німецька) та “Englisch” (англійська). Це зневажливий термін, що пішов із сфери мовного захисту німецької мови».

К. Мізін та О. Колесник у своїй роботі “«Denglisch» як результат глобалізаційної «гібридизації» німецької мови” описують цей варіант мови, як: «Гібридне мовне явище, яке виникло внаслідок зштовхування культур, і яке ґрунтується на специфічному процесі адаптації англійськомовних запозичень у німецькій мові, коли мовна одиниця при збереженні вихідної форми часто може отримувати зміст, відмінний від оригінального». Денґліш хоч і можна хибно вважати за англіцизм, він таким не є. Проте, німці визначають Denglisch як “English made in Germany”, тому важливою

характеристикою цих мовних одиниць є «гібридність» їхньої форми та/або змісту внаслідок «перекручування» на німецький лад. Denglisch характеризується не лише прямим запозиченням англійських слів, а й адаптацією англомовних лексем до німецької морфології, синтаксису та фонетики, а іноді навіть створенням нових словоформ на основі англійських коренів [Мізін, Колесник 2023, с. 36]. Іншими словами, це гібридна форма лексем.

Тим часом у науковому середовищі обговорювали витіснення німецьких лексем у спеціалізованих сферах, таких як бізнес, IT та маркетинг. У деяких професійних комунікативних просторах, німецькі еквіваленти зникають з активного вжитку навіть у внутрішньонімецьких комунікаціях [Kimyonazarova, Zokirova 2025, с. 1335]. Саме про це ще в 1989 році згадував професор Р. Рудольф у своїй статті, який наголошував, що англіцизми міцно засвоювалися в усіх сферах німецької мови і успішно роблять це і дотепер.

Історія англомовного впливу на німецьку мову це не лише процес лексичного запозичення, а, радше, складне багаторівневе явище, що охоплює соціокультурні, стилістичні та ідеологічні трансформації. Воно відображає не просто мовну адаптацію, а й динамічну взаємодію культур, у межах якої німецьке суспільство намагається поєднати традицію із сучасністю, зберігаючи власну ідентичність. Особливістю цього процесу є те, що він поєднує в собі як глибоку інтеграцію англомовних елементів у повсякденне мовлення, так і активний спротив з боку мовознавців, які бачать у цьому загрозу збереженню німецької мовної системи. У цьому контексті англіцизми постають не лише як елементи словникового поповнення, а як маркери соціальних змін, індикатори престижу й навіть суперечливі знаки культурної орієнтації, що стимулюють подальші дискусії у сучасній лінгвістиці та культурології.

1.3 Типологія англомовних запозичень у німецькій мові: лексичний та семантичний аспекти

Сучасний етап розвитку німецької мови вирізняється активним проникненням англомовних елементів, що проявляється не лише на рівні словника, а й у глибших смислових та структурних змінах. У межах дослідження англомовних запозичень у німецькій мові особливу увагу привертає їхня типологія за лексичними та семантичними ознаками.

Термін «англіцизм» у сучасній лінгвістичній літературі не завжди трактується однозначно, проте у більшості джерел під ним розуміють іншомовний елемент англійського походження, який потрапляє до мови-реципієнта внаслідок мовного контакту. Типологізація англіцизмів зазвичай відбувається за мовним рівнем, на якому вони функціонують. Найпоширенішими є англіцизми в лексичному аспекті слова. Українські дослідники К. Мізін та О. Колесник формують такі групи запозиченої англійськомовної лексики:

1. так звані “чисті англіцизми”, тобто слова/словосполучення, що перейшли до німецькомовного середовища зі збереженням як вихідної форми, так і змісту. Наприклад: *comic hobby TV e-mail, computer, laptop*, тощо;
2. кальки: нім. *Liebemachen* від англ. *to make love; нім. Zeit ist Geld* – англ. *time is money*, тощо;
3. гібриди: Для позначення цього явища є багато назв, як от наприклад: *Engleutsch, Germeng, Deutschlisch, Gerglisch, Gerlish, Amideutsch, Anglo-Deutsch, Anglogerm, Engldeutsch,* однак найпоширенішою є назва *Denglisch (Deutsch+Englisch=Denglisch)*.

У цьому контексті особливу увагу привертають так звані «*чисті англіцизми*» [Мізін, Колесник 2023, с. 36], тобто лексичні одиниці, які запозичуються без істотних фонетичних, морфологічних або семантичних змін. Саме вони становлять первинний пласт іншомовного впливу, що

найповніше відображає процес безпосереднього проникнення англійської лексики в німецьку мовну систему. Аналіз таких запозичень дає змогу виявити тенденції до збереження оригінальної форми, ступінь адаптації іншомовних елементів, а також умови їхнього входження у повсякденне й професійне мовлення.

До таких запозичень належать, зокрема, слова *Computer, Internet, Laptop, Job, Manager, Meeting, Design, Online, Trend*, які зберігають свій первісний англійський вигляд і, як правило, адаптуються лише на рівні граматичного роду та відмінювання.

Типологія англіцизмів також включає до себе кальки, або ж як їх ще називають – калькування. Саме слово калька (від франц. *calque*) походить з французької мови, а в німецькій має визначення *Lehnübersetzung,* яке складається з кореня дієслова «*entlehnen*» («позичати») та іменника «*Übersetzung*» («переклад») [DWDS]. Вони вживаються для назви нового значення за допомогою буквального перекладу слова-запозичення німецькою мовою. Наприклад: "*Wolkenkratzer"* як еквівалент англійського "*skyscraper"* або "*Zeitfenster"* з "*time window"*. У німецькій лінгвістичній традиції їх часто розглядають як менш очевидні англіцизми, проте вони залишаються частиною загального впливу англомовного простору.

П. Дундій [Дундій 2011, с. 123-124] поділяє кальки на три основні типи залежно від того, який саме мовний елемент піддається запозиченню. У випадку словотворчих кальок до іншої мови переноситься сама морфологічна структура слова. Так, латинське *conscientia* стало зразком для формування німецького *Gewissen*. Інший різновид це семантичні кальки, коли запозичується значення слова, а не його форма. Наприклад, від латинського *praesidens* виникли німецьке *Vorsitzender*. Окрему групу становлять фразеологічні кальки, які передають структурно-синтаксичну модель іншомовного виразу. Так, наприклад, український вислів *«ось де собака заритий!»* походить від німецького фразеологізму "*da ist der Hund begraben!"* До лексико-словотвірних кальок належать також напівкальки, у яких лише

частина слова або словосполучення перекладається, а інша зберігає іншомовну форму. Наприклад, у слові *Reisescheck* (від англ. *traveller's cheque*) елемент *Reise* («подорож») є перекладом, тоді як *Scheck* запозичено без змін; подібним чином утворено і *frei Waggon* (англ. *free on wagon*).

Окремим різновидом лексико-словотвірних кальок виступають напівкальки, у яких лише частина іншомовного слова або виразу перекладається, тоді як інша зберігає своє оригінальне звучання. Такі утворення поєднують елементи іншої мови з національними засобами словотворення, створюючи гібридні лексеми. Наприклад, у слові *Reisescheck* (від англ. *Traveller's cheque*) компонент *Reise* («подорож») перекладено, тоді як *Scheck* запозичено без змін. Аналогічно, конструкція *frei Waggon* (від англ. *free on wagon*) містить перекладений елемент *frei* та іншомовний компонент *Waggon*. Аналіз процесів калькування та відповідного мовного матеріалу свідчить, що під час калькування запозичуються два ключові компоненти слова — його структура та значення. При цьому слова, утворені на основі елементів мови-донора, частіше зазнають додавання нових афіксів і набувають розширених або змінених значень у порівнянні з первісним іншомовним словом. Тобто, значення словотвірної кальки зазвичай ширше і включає додаткові смислові відтінки, яких немає у відповідному запозиченні [Дундій 2011, с. 124]. Окрім повністю запозичених лексем, у сучасній німецькій мові поширеними є гібридний тип англіцизмів. Повертаючись до теми денґліша в німецькій мові, неможливо не відзначити наявність гібридних композитів, чия семантика ймовірно, віддзеркалює намагання німецькомовної спільноти закріпити в них частинку автентичності. Це слова, які поєднують англійське коріння з німецькими морфологічними елементами, наприклад: *downloaden, chatten, gegoogelt*.

К. Мізин та О. Колесник [Мізін, Колесник 2023, с. 41] наводять такий приклад: Продуктивними моделями є *Det + [Stem (Germ.)] + [Stem (Engl.)]* з атрибутивним німецьким компліментом у препозиції, напр.: *die Lieblingsoutfits, der Hochenergie-Laser, der Flughafen-Look, der Stresslevel, das*

Bundesteam, ma Det + [Stem (Engl.)] + [Stem (Germ.)] з атрибутивним або об'єктним англійським компліментом у препозиції, наприклад: *der Hobbysportler, der Hackerangriff, die Laserwaffen, die Websuche.* Такі «гібриди» слід відрізняти від численних адаптованих шляхом граматикалізації англійськомовних композитів або словосполучень, наприклад: *das Glamour-Dinner, das Golf-Event, der Military-Look, der Bondage-Look, der Retro-Sound, die Indie-Boys, die Twin-Doctors, der Top-Manager*.

Окрему категорію становлять так звані семантичні англіцизми. Як приклад, часто наводиться дієслово *realisieren*, яке під впливом англійського *to realise* набуло додаткового значення *«усвідомлювати»*, хоча раніше переважно вживалося у значенні *«здійснювати»* [OWID]. Подібні зміщення значень фіксуються й в інших дієсловах: *sparen* («економити/зберігати»), *managen* («організовувати/керувати»), *checken* («перевіряти/розуміти»). Іншими словами, лексеми, що вже існують у німецькій мові, але зазнають впливу англійської мови у сфері значення.

Неможливо також не згадати і псевдоангліцизми, тобто слова, які створені в німецькій мові за формальним зразком англійської, однак не є автентичними англійськими словами або мають у ній інше значення. К. Мізін, О. Колесник [Мізін, Колесник 2023, с. 42] дають таке визначення цьому явищу: псевдоангліцизми – це номінативні одиниці з морфофонемічною структурою, подібною в обох мовах. У німецькій мові вони мають значення, що суттєво відрізняються від їхніх корелятів в англійській мові. Напевно найпоширенішими прикладами є *Handy, Beamer, Public Viewing*. Як зауважують дослідники, псевдоангліцизми формують ілюзію іншомовності, при цьому фактично залишаючись внутрішньомовними інноваціями. Феномен псевдоангліцизмів став результатом перетину мовних систем і прагнення до іншомовності, яка одночасно є зрозумілою носієві мови.

Аналіз історичних передумов поширення запозичень показав, що ключовими факторами англізації стали історичні та глобалізаційні процеси, з подальшим домінуванням англійської мови у наукових та соціальних сферах,

а також соціокультурні зміни, які зумовили активне оновлення лексики німецької мови. Мовні запозичення забезпечують інтеграцію іншомовних елементів у лексичну систему мови-реципієнта. З основних можливих причин поширення англіцизмів в німецькій мові виділено зокрема глобальні історичні події, як Друга світова війна з подальшою окупацією території Німеччини американськими військами, що закономірно призвело до домінування англомовного простору в сферах культури, політики й техніки, а також стрімкий розвиток мас-медіа.

Спираючись на класифікацією М. Ленерта англіцизми у німецькій мові поділено на прямі запозичення з характерною вимовою та написанням для англійської мови; кальки; запозичені вирази чи звороти, які відтворюють англійські чи американські фразеологізми або сталі словосполучення; запозичені слова та словосполучення, у яких не всі складові іншомовного оригіналу замінені німецькими відповідниками; нові слова або словосполучення, створені в німецькій мові за моделлю англійського зразка.

У сучасній німецькій мові тенденція до англомовних запозичень зберігається, особливо сьогодні спостерігається стійке збільшення їхньої кількості.

РОЗДІЛ 2
АНГЛІЦИЗМИ В НІМЕЦЬКОМОВНОМУ ПУБЛІЦИСТИЧНОМУ ДИСКУРСІ (НА МАТЕРІАЛІ ОНЛАЙН-ЗМІ)

2. 1 Тематичні поля англіцизмів в німецькомовному онлайн-дискурсі

Сучасний німецькомовний публіцистичний дискурс функціонує в умовах глибокої взаємодії з англійською мовою, що проявляється передусім у стрімкому зростанні кількості англіцизмів у різних сферах життя, а особливо у медійному просторі. «У сучасному світі, що характеризується стрімкою глобалізацією, цифровою трансформацією та зростаючою міжкультурною взаємодією, володіння англійською мовою набуває статусу стратегічної компетенції» [Волошина 2025, с. 97]. Публіцистична мова дуже чутлива до нових тенденцій, адже журналістика постійно реагує на різні події глобального масштабу. У цьому сенсі онлайн-видання (газети чи часописи) стають середовищем, де процес появи англіцизмів відбувається найінтенсивніше, що власне, підтверджується численними прикладами з сучасних німецьких ЗМІ.

У сучасному німецькомовному публіцистичному просторі англіцизми розподіляються радше нерівномірно, концентруючись навколо окремих тематичних полів, які найактивніше взаємодіють з сучасним глобальним комунікативним середовищем. Дослідження публіцистичних текстів провідних німецькомовних онлайн-видань дозволяє виокремити кілька основних тематичних полів, у межах яких англіцизми проявляють найбільшу активність і мають певні закономірності у використанні. До таких полів належать політика, економіка, цифрові технологій, культура, а також сфера науки. Кожне з цих полів формує свій тип мовлення і систему комунікативних стратегій, а разом з цим і відповідно і свій набір англомовних запозичень.

Тематична організація англіцизмів у публіцистиці дозволяє простежити не лише сферу їхнього походження, а й рівень інтеграції в німецьку лексичну систему.

2.1.1 Англіцизми у політичному дискурсі. Тенденція до використання англіцизмів не обмежується сферою маркетингу чи корпоративної комунікації. Подібні мовні явища активно проникають у різні публіцистичні дискурси, насамперед, у політичний. У політичних текстах англіцизми є, першочергово, засобом впливу і ознакою сучасності, а також глобального мислення; інструментом, який допомагає журналістам та політикам конструювати певний імідж до орієнтації на міжнародну публіку. Політичний дискурс є одним із центральних тематичних полів, де англіцизми функціонують рівномірно як елементи глобальної комунікації та одночасно як інструменти формування суспільної думки.

Домінантними типами англіцизмів у політичному дискурсі є, насамперед, прямі запозичення, тобто ті, що зберігають свою первинну форму або орфографію, семантичні запозичення, які набувають нового значення за англійським зразком і слова-гібриди. Їхнє вживання зумовлено глобальністю більшості текстів політичного дискурсу, особливо, коли мова йде про загальновідомі події, от як вторгнення Росії в Україну чи війну в Палестині; наявність прямих запозичень, на кшталт *Fake News* чи *Narrative* допомагають швидше привернути увагу до заголовку. Гібриди використовують за потреби поєднати міжнародний термін з німецькою граматикою, наприклад, щоб полегшити розуміння.

Слова запозичення у сфері політики найчастіше пов’язані з концептами інформаційної війни, дезінформаційних кампаній, цифрової пропаганди чи суспільних криз довіри. Ці поняття сформувалися передусім у англомовних наукових розвідках, тому їхній перехід до німецької мови відбувається у майже незмінній формі. Серед політичних текстів часто зустрічаються такі

одиниці, як: *Fake News, Desinformation, Misinformation, Shallow Fakes, Monitoring, Fact-Checking, Narrativ, Propaganda Frame*. Кожне з цих слів позначає певні соціально-політичні процеси, що виникли внаслідок цифрової комунікації, а саме зокрема поширення контенту в соціальних мережах та впливу алгоритмів на формування політичних позицій серед населення.

Поле політики зазвичай характеризується експресивною, вельми психологічною та, насамперед, ідеологічною функціями. Наприклад, можемо розглянути такі уривки: (1) "*Hinzu komme, dass der Krieg in Nahost weitreichende Folgen für die Menschen vor Ort habe und auch weltweit viele Menschen aufwühle, sagt Lea Frühwirth,* ***Senior Researcher*** *beim* ***CeMAS*** *(Center für* ***Monitoring****,* ***Analyse*** *und* ***Strategie****)"* [Reveland, Siggelkow 2023]. У фрагменті *„…sagt Lea Frühwirth, Senior Researcher beim CeMAS (Center für Monitoring, Analyse und Strategie)"* виразно простежується використання англомовних одиниць безпосередньо у фаховому контексті. Лексема *Senior Researcher* належить до прямих запозичень, що зберігають характерну вимовою та написання англійської мови. Сюди ж можна віднести *Monitoring, Analyse und Strategie.* Так, вони передають точніший зміст і підкреслюють належність до академічного середовища, про яке йдеться у тексті, і у якому англійська мова можливо є основним інструментом наукової комунікації. Абревіатура *CeMAS (Center for Monitoring, Analysis and Strategy)* не перекладається німецькою з метою збереження міжнародної впізнаваності.

У наступному прикладі простежується ідентичний функціонал: (2)"***Desinformation*** *begleitet und beeinflusst große politische Geschehnisse unserer Zeit. Insbesondere bei emotionalisierenden Ereignissen wie* ***Konflikten****,* ***Krisen,*** ***Katastrophen*** *oder Kriegen verbreiten sich vermehrt* ***Desinformationen****, da der Bedarf in unübersichtlichen Situationen nach schnell verfügbaren Informationen und Orientierung enorm hoch ist und oft viele Bilder oder* ***Videos*** *von vermeintlichen Augenzeugen im Umlauf sind. Das wird immer wieder ausgenutzt, um gezielt zu desinformieren - wie beispielsweise während der* ***Corona-Pandemie*** *oder beim russischen Angriffskrieg in der Ukraine"* [Reveland, Siggelkow 2023]. Тут, слово

Videos належить до прямих запозичень, яке зберегло свою вимову та структуру в складі німецької мови; *Konflikten, Krisen, Katastrophen* можуть бути охарактеризовані як приклади семантичних запозичень, адже їхня форма в німецькій мові виникла на прикладі вже існуючих англійських слів: *conflicts, crises, catastrophes;* одиниця *Corona-Pandemie*, хоч формально складається з німецького компонента та міжнародного терміна, є гібридною моделлю запозичення. *Desinformation/Desinformationen* формально можуть бути віднесені до прямих запозичень, проте, зберігаючи форму написання, це слово втрачає оригінальну вимову і має характерне закінчення для німецької форми множини іменників.

Одним із найбільш розповсюджених англіцизмів, які можуть трапитися в статтях політичного дискурсу, є лексема *Fake News*, яке стало ключовим у статтях останніх років. Це неадаптований англіцизм, тобто, приклад прямого запозичення, що зберігає свою оригінальну форму та орфографію, але в німецькому контексті виконує не лише номінативну, а й емоційно-оцінну функцію. Розглянемо кілька прикладів його використання у тексті, та як *Fake News* взаємодіє з іншими англіцизмами: (3) "*Wie steht es um das Vertrauen in* ***etablierte Medien*** *in Deutschland? Hält die Bevölkerung* ***Fake News*** *für weit verbreitet? Und welche* ***Rolle*** *spielen* ***politische*** *Einstellungen und* ***Mediennutzung*** *dabei?"* [Schultz 2025]. Передусім, бачимо тут безпосередньо *Fake News* – очевидний прямий англіцизм, який зберігає і вимову і своє першочергове значення; *Medien (одн. – Das Medium)* та похідне від нього *Mediennutzung* можемо охарактеризувати як слова, створені в німецькій мові за моделлю англійського зразка, і які не є прямими запозиченнями, але ми можемо точно сказати, що англійська мова абсолютно точно повпливала на ці слова, особливо у випадку *Mediennutzung; etablierte, politische* та *Rolle* демонструють семантичне зближення з англійськими відповідниками *established*, *political* та *role*, вони зберігають своє значення, але дещо відрізняються від оригінальних слів англійською.

Також можемо побачити *Fake News* у якості заголовку: (4) "*Lauter Lügen und* ***Fake News****?"* [Schultz 2025]. У даному випадку перед нами приклад, де лексемі *Fake News* відведена провідна роль означення концептуальної функції для всієї статті, де підкреслюється, що цей вираз уживається не лише для позначення неправдивих повідомлень, а й як інструмент політичної боротьби, тобто, як *Kampfbegriff.*

Близькі за значенням лексеми *misinformation* та *disinformation* теж часто зустрічаються у політичній термінології. Наприклад: (5) *"...zwischen* ***falscher Information (misinformation)****, die auf einem Irrtum beruhen kann…"* [Schultz 2025]. Вони є прикладами прямих запозичень. Хоча, є цікавим використання авторами статті саме "*falscher Information"* де поруч з німецькими аналогами цього явища всеодно використане пояснення – *(misinformation)* у дужках, що могло б свідчити про відсутність прямого аналогу або повністю інтегрованого англіцизму, як от з *disinformation:* (6) *"...kann,* ***und Desinformation (disinformation)****, die vorsätzlich verbreitet wird, unterschieden"* [Schultz 2025]. Тут, на відміну від "*falscher Information (misinformation)"* є слово *Desinformation,* вжите за правилами іменників німецької мови (з великої літери), хоча англійське слово, від якого воно було утворене все одно додано у дужках.

Цікавим є також слово *Narrativ*, запозичене з англійського *narrative.* Спочатку воно мало нейтральне наукове значення, однак у сучасній політичній мові набуло ідеологічного забарвлення, позначаючи маніпулятивний сюжет або схему, за допомогою якої формується суспільна думка. У тексті воно трапляється як у сполученні *"Lügenpresse-Narrativ"* так і окремо: (7) *"...spezielle Form kausaler* ***Narrative…****"* [Schultz 2025]; (8) *"...wie es das* ***„Lügenpresse"-Narrativ*** *behauptet…"* [Schultz 2025]. *"Lügenpresse-Narrativ"* тут позначає певну риторику, спрямовану на підрив довіри до журналістики і відноситься до слів-гібридів, де частина елементів зберігає англомовну форму ("*Narrativ"*), а решта лишається суто німецькою ("*Lügenpresse"*). Німецькі відповідники на кшталт *Erzählung* або *Deutung*

можуть бути менш точними і не передавати коннотативного поля, яке вже закладене в англійському *narrative*, саме як соціально-політичний конструкт. Саме тому воно часто вживається або повністю без перекладу або у формі гібридних конструкцій, на кшталт *Lügenpresse-Narrativ*.

Загалом, політичні тексти демонструють певну тенденцію до формування гібридних структур, таких як: *Social-Media-Kampagnen, Online-Debatten, Desinformation-Kampagnen, digitale Konflikträume*. Так, частка німецьких компонентів забезпечує граматичну інтеграцію, тоді як англійська основа позначає насамперед ключові явища сучасності, для яких традиційні німецькі терміни відсутні, або застарілі.

З огляду на це політичний дискурс можна охарактеризувати як один із найбільш відкритих до англіцизмів, що пояснюється глобальністю інформаційних процесів, на які він реагує. Отже, можна стверджувати, що вживання англіцизмів в політичному дискурсі зумовлене не тільки доцільністю в комунікації, а також прагненням відобразити глобальний характер політичних процесів сучасності, які вже не можуть обмежуватися виключно національними рамками.

2.1.2 Англіцизми у економічному дискурсі. Економіка та фінанси це поле, у якому англійська мова відіграє домінантну роль і виступає фактично мовою міжнародного бізнесу. Німецькі економічні огляди природно містять велику кількість слів англомовного походження, що функціонують насамперед як міжнародні стандарти, а не англіцизми, через що їхнє знаходження у тексті між інших суто німецьких лексем часто не сприймається за використання іншомовної лексики.

Домінантними типами англіцизмів у економічному дискурсі також є прямі запозичення (загалом через кількість вузькоспеціалізованих термінів, які не перекладаються німецькою) та слова-гібриди. Економічний дискурс охоплює переважно міжнародну торгівлю та фінанси, галузі, які розвиваються

стрімко і переважно англійською мовою. Крім цього, в економічних текстах активно використовуються корпоративні терміни, які зазвичай не перекладаються, щоб не втратити точність висловлювання; гібридні форми забезпечують зручність використання термінології в межах німецької морфології.

Англіцизми у сучасних німецькомовних онлайн-виданнях виконують складний спектр стилістичних та прагматичних функцій, що впливають на структуру й інтерпретацію тексту. Проте, насамперед, слова англомовного походження в публіцистиці часто виконують саме номінативну функцію, коли німецька мова не має усталеного відповідника для нових понять. Наприклад, можемо розглянути наступний абзац: (1) "*Unter dem **Slogan** "Bleiben Sie neugierig." **startet** DIE ZEIT im Oktober 2025 eine neue **Markenkampagne**. **Die Kampagne** macht die Vielfalt sichtbar, die den **Qualitätsjournalismus** der ZEIT auszeichnet. Entwickelt wurde sie von **Studio ZX**, **der Kreativagentur** der ZEIT Verlagsgruppe. Die Kampagne wird ab Herbst deutschlandweit ausgespielt in **Print, Online**, **Social Media, Audio** und **Out-of-Home**, unter anderem an hochfrequenten Standorten wie den Flughäfen Hamburg und Frankfurt"* [Busch 2025]. Більшість англійських слів-запозичень в цьому прикладі вже повністю інтегровані у німецьку систему словотворення та демонструють активне функціонування у тексті. Наприклад: *Slogan, Print, Online, Social Media, Audio, Studio ZX* відносяться до прямих запозичень, адже вони зберігають як англійське написання, так і вимову в німецькомовному тексті; *Markenkampagne*, *Kreativagentur* та *Qualitätsjournalismus* це новоутворення за моделями англійської мови; *Out-of-Home* це запозичення-гібрид, у даному випадку, англійські слова, які б оригінально виглядали як: *out of home*, тут беруть німецьку форму словотворення, насамперед, іменникової форми *Out-of-Home; startet* – похідне дієслово від *англ. to start («починати»),* і може бути класифіковане як запозичення за англійським зразком.

Сам вибір лексики в статті свідчить про мовну гібридність, у якій англомовні елементи співіснують із німецькою граматичною структурою.

Доцільність таких запозичень зумовлена насамперед відсутністю аналогічних коротких німецьких аналогів: переклади на кшталт *soziale Medien* чи *Außenwerbung* виглядали б занадто довгими і втрачали б маркетингову виразність. Стилістично, цей текст демонструє типовий для німецьких медіа ефект, тобто змішаний корпоративно-публіцистичний стиль, у якому англіцизми формують і ритм і композицію повідомлення. Тут помітна тенденція до м'якої англізації німецької публіцистики, де запозичення вже не сприймаються як чужорідні елементи, а радше як невід'ємний елемент мови.

Англіцизми серед текстів економічного дискурсу становлять ледь не основний термінологічний шар, а особливо характерними є лексеми фінансового ринку, які зберігають англомовну форму через специфічний професійний контекст і міжнародні стандарти термінології. До таких термінів належать, наприклад: *Hedgefonds, Investment, Venture Capital, Startup, Scale-up-Deals, Series-A-Runde, PutOptionen, Call-Optionen, Dashboard,* та *Investor Relations*. Усі ці слова не мають адекватних німецьких відповідників, або ж наявні відповідники не виконують функцію тих понять, які очікуються від фахової термінології. Наприклад, *Scale-up-Deals* передає складне поняття швидкого розширення бізнесу та залучення зовнішніх інвестицій, в той час як німецькі еквіваленти на кшталт *Wachstumsfinanzierung* є надто громіздкими й не закріплені у професійному вжитку глобального професійного спрямування. Проте їхне використання все ще трапляється серед сучасних видань з більш локальною авдиторією, наприклад: (2) *"Wachstumsfinanzierung: **Der Guide** für Unternehmen"* [Re:Cap 2025]. І хоч ми бачимо *Wachstumsfinanzierung* замість, наприклад, *Scale-up-Deals,* заголовок цієї статті не уникає англіцизмів загалом, адже там є приклад прямого запозичення *Guide*, яке працює за німецькими морфологічними правилами.

Подібна ситуація спостерігається також, наприклад, з терміном *Venture Capital*, який інколи перекладають як *Risikokapital,* наприклад, як в заголовку цієї статті: (3) "***New Economy**, Risikokapital und die **Mythen** des **Internet**"* [Kühl 2003]. Але, як і у випадку з прикладом (2), уникнення одного англіцизма не

відобразилося на інших: *New Economy, Mythen* та *Internet,* які є прикладами прямих запозичень. Загалом, використання *Risikokapital* в деяких контекстах звужує значення, оскільки його англійський аналог *Venture Capital* уже давно означає не лише ризиковість, а й певний тип інституційної підтримки стартапів. В економічному дискурсі, англіцизми дуже часто використовуються в логічно важливих позиціях на кшталт заголовків, підзаголовків чи аналітичних висновків. Саме завдяки цьому створюється ефект лаконічності, і професійної точності, якого очікує фахова міжнародна аудиторія. Наприклад, у деяких статтях використання англіцизмів позначає не тільки предмет аналізу, а й формує стиль викладання інформації, роблячи його більш чітким та технічно орієнтованим.

Статті економічного спрямування демонструють також широку представленість гібридних конструкцій. Гібридність у цьому випадку зберігає англійський термін як носій значення, водночас надаючи йому німецьку граматичну інтерпретацію, і роблячи доступним для читача. Наприклад, можемо проаналізувати такий уривок: (4) "*Das meiste Geld bekamen* ***Startups*** *in* ***Series-A-*** *und* ***B-Runden****, während große* ***Scale-up-Deals*** *mit US-Beteiligung hierzulande ausblieben, wie aus dem* ***aktuellen KfW Venture Capital-Dashboard*** *hervorgeht"* [Remmerbach 2025]. У цьому реченні міститься низка англомовних елементів, таких як: *Startups, Series-A, Scale-up-Deals, Venture Capital-Dashboard*, і які функціонують як фахові бізнес-терміни, що не мають усталених німецьких відповідників, а отже використовуються як прямі запозичення з англійської мови, які зберігають як семантичну так і морфологічну форми оригіналу. Лексема *Startup* (від англ. *to start up*) є однією із найпоширеніших англіцизмів у німецькому бізнес-дискурсі, яка позначає новостворену інноваційну компанію і вже повністю інтегрована до німецької морфологічної системи, адже, наприклад, має множину *Startups (або Start-ups)*. Конструкції *Series-A* та *B-Runden* позначають етапи фінансування стартапів, і є міжнародними інвестиційними термінами, а значить не перекладаються, оскільки виконують роль стандартизованих маркерів у

глобальному фінансовому середовищі. У виразі *Scale-up-Deals* зустрічається *Deal*, як одне з найпродуктивніших запозичень у бізнес-сфері, яке не змінює свого оригінального значення («угода»).

Нерідко англіцизми можуть зустрітися в тексті і в якості скорочень чи абревіатур, наприклад: (5) "*Diese 19* ***VCs*** *haben neue Fonds aufgelegt, die auch in deutsche Startups* ***investieren****"* [Remmerbach 2025]. Тут є цікавий приклад англіцизма *VCs (Venture Capitalists),* який уживається без перекладу та розкриття значення, оскільки є добре зрозумілим для цільової аудиторії економічних видань і також відноситься до прямих запозичень. У цьому прикладі важливим є також функціональний аспект використаних запозичень: автор не просто позначає явище, а й репрезентує міжнародну інституційну практику, у якій англійська термінологія є обов'язковим маркером професійності. Її додають також і інші слова-запозичення, наприклад — *investieren* яке походить від англ. *to invest*, і є прикладом німецьких слів, запозичених за англійським зразком, проте, без зміни значення.

Цікавими для аналізу є і більш «нейтральні» англіцизми, які часто зустрічаються в статтях економічного дискурсу, через що втрачають свій «запозичувальний» характер і сприймаються як регулярні слова німецького значення: (6) "*Der Fonds zielt auf* ***Startups****, die* ***Lösungen*** *für Erzeugung, Netze, Speicher und Anwendungen in Mobilität,* ***Industrie*** *und Immobilien entwickeln. Erste* ***Investments*** *flossen bereits in Unternehmen wie Encentive, Atmen,* ***Green Fusion*** *und* ***About: Energy****"* [Remmerbach 2025]. У цьому уривку поєднано прямі запозичення без змін, загального вжитку, такі як *Startups* чи *Investments*, з нейтральною німецькою технічною лексикою; *"Green Fusion"* та *"About: Energy"* є власними назвами, тому не перекладаються. Наведені слова доволі часто зустрічаються в онлайн-статтях, слово *Investment* повністю адаптоване під правила німецької мови, адже, наприклад, має свій артикль *das*.

У німецькій мові є власне слово *Kapitalanlage*, але його використання є помітно нижчим, у порівнянні з англійським відповідником. *Наприклад:* (7) *"****Kapitalanlage****: Mit diesen 5 Strategien kann Ihr Geld wachsen"* [Borchert 2025].

Проте, статистика їхнього вживання у медіа значно нижча, ніж в англійського аналогу.

Приклади прямих англіцизмів спостерігаємо і в наступних уривках: (8) "*Nur wenige Tage vor der Veröffentlichung seiner neuesten* ***Investitionen*** *hatte Burry nach langer* ***Social-Media-Pause*** *auf* ***X*** *erneut vor Marktblasen gewarnt* [Tan 2025]; (9) *"Trotz seiner pessimistischen Haltung gegenüber Nvidia und Palantir hält Burry* ***Call-Optionen*** *(also Wetten auf steigende* ***Kurse****) bei den* ***Energie- und Pharmariesen Halliburton*** *und* ***Pfizer****"* [Tan 2025]. До прямих запозичень, або неадаптованих англіцизмів належать такі слова як: *Investitionen,* та *X* (назва онлайн-платформи)*,* які зберігають оригінальну форму. *Social-Media-Pause* складається з кількох англійських слів, які використовуються не в характерній для суто англійської мови зв'язці і може бути класифікована як гібрид. У прикладі (9) є кілька ключових англомовних фінансових термінів: *Call-Optionen*, *Energie- und Pharmariesen*, а також власні назви *Halliburton* і *Pfizer*. Лексема *Call-Optionen*, а також *Energie- und Pharmariesen* є гібридами з англійською основою та німецьким закінченням множини. Їхнє вживання без перекладу пояснюється відсутністю точного німецького еквівалента. Назви міжнародних корпорацій *Halliburton* і *Pfizer* не можуть бути перекладені чи замінені еквівалентом, адже вони є невід'ємною частиною глобальної фінансової термінології і відносяться до прямих запозичень.

Подібні лексеми іншомовного походження свідчать не лише про сам факт запозичення, а й про продуктивність його процесу, коли англомовні основи активно комбінуються з німецькими моделями словотвору, формуючи характерний інтернаціональний тип сучасної економічної публіцистики. Таким чином, економічний дискурс є одним із найбільш англомовно насичених, що пояснюється як глобальним характером міжнародних фінансових ринків, так і тим, що англійська мова є мовою основної документації, біржових звітів, технічних описів і прогнозів. Економічні англіцизми у німецьких онлайн-виданнях формують насамперед професійний тон статей і задають більш експертну манеру викладу.

2.1.3 Англіцизми у дискурсі цифрових технологій. На відміну від політичного та економічного дискурсів, де англіцизми мають здебільшого усталений характер, технологічна лексика змінюється практично щороку, відображаючи розвиток інновацій на глобальному ринку. У сфері цифрових технологій нові англіцизми з'являються також доволі часто. Технічне поле забезпечує безперервний потік нових понять, що приходять разом із технологічними інноваціями, а тим самим і вносить нові англійські терміни в склад німецької мови. Домінантними типами англіцизмів у дискурсі цифрових технологій є прямі запозичення, слова-гібриди та новоутворення за англійськими моделями. Ця сфера найтісніше пов'язана з англомовним простором, тому терміни запозичуються майже без адаптації, а новоутворення за англійським зразком пояснюються копіюванням концептів англомовних технологічних описів.

У сфері технологій англіцизми виконують передусім номінативну функцію, оскільки більшість понять сучасного цифрового світу виникла в англомовному середовищі. У статтях англіцизми виконують роль ключових термінів, без яких неможливо описати сучасні технологічні процеси. Наприклад: (1) *"...teils per Webcam zugeschaltet waren, ohne Anglizismen weniger zu sagen hätten.* ***"Signature Code"*** *hier,* ***"Real-Time-Response"*** *da,* ***"Feature Engineering"*** *hier,* ***"Shallow Fakes"*** *da"* [Blöchl, 2020]. Тут, *Signature Code, Feature Engineering* та *Shallow Fakes* виступають у ролі прямих запозичень, в той час *Real-Time-Response* це ще одна гібридна форма. Говорячи загалом про англіцизми в складі німецької публіцистики технічного напрямку, можна помітити, що частина цих одиниць вже є елементами загального вокабуляру, а інша зберігає характер спеціальної термінології, орієнтованої виключно на експертів. У технологічному дискурсі англіцизми виконують дві ключові функції: по-перше, вони позначають нові поняття, що виникли в англомовних IT-середовищах, по-друге, мають виражене стилістичне

навантаження, адже в основному завдяки ним текст виглядає сучасним та технологічно орієнтованим.

Зазвичай, технологічні англіцизми вживаються в тих частинах тексту, які описують функціональні процеси, моделі монетизації та нові форми роботи, наприклад, зі звуковим контентом. Наприклад: (2) *"...dass illegale* ***Downloads*** *und* ***Piraterie*** *die* ***Musikindustrie*** *zunehmend unter Druck setzten.* ***Die Idee*** *der Gründer Daniel Ek und Martin Lorentzon: Ein* ***Streamingdienst****, der alle* ***Interpreten*** *auf einer* ***Plattform*** *vereint und die Künstler an den Einnahmen beteiligt. Nach der Entwicklung einer* ***Software*** *und…"* [Dülger, 2023]. Прямі запозичення позначаються тут такими лексемами: *Downloads, Idee, Software,* незважаючи на німецькі правила вжитку іменників. Додаткова літеру *t* у слові *Plattform,* ставить під питання його належність до прямих запозичень, втім, така незначна деталь не може бути класифікована як гібрид чи новоутворення, тому його класифікація більш схильна до прямого запозичення, хоча остаточно ним і не є; *Piraterie, Interpreten* це запозичення за німецьким зразком, які мають свої оригінальні відповідники (*piracy, to interpret*); *Musikindustrie* — новоутворення за англійською моделлю *(music industry).*

Ідентичне домінування прямих запозичень на слів-гібридів аналізуємо і в наступному уривку: (3) *"Anders als Konkurrenten wie* ***Apple*** *oder* ***Amazon*** *ist* ***Spotify*** *auf den Erfolg seines* ***Streaming-Geschäfts*** *angewiesen"* [Dülger 2023]. У цьому реченні знову бачимо значну перевагу прямих запозичень: *Apple, Amazon, Spotify* які є власними назвами стрімінгових платформ, тому взагалі не мають ніяких еквівалентів; *Streaming-Geschäfts* як гібридну структуру, де не всі складові іншомовного оригіналу замінені німецькими відповідниками, а саме *Streaming* – англійське слово*, Geschäfts* – німецьке. Вони поєднують іншомовний компонент із німецькими словотворчими засобами, створюючи лексеми, що функціонують цілком у межах німецької синтаксичної та морфологічної традиції.

Використовуючи різні англіцизми, формується своєрідний стиль цифрової журналістики, у межах якого запозичені терміни сигналізують

читачеві про актуальність теми. Більшість слів не мають усталених німецьких аналогів і позначають вузькоспеціалізовані терміни, а вживання їх у первинній англійській формі помітно спрощує сприйняття не тільки для фахівців, а ще й для звичайних читачів.

Цікаво, що частина подібних одиниць уже частково асимільована: *das Tool, die Software, der Algorithmus, der Chatbot, der Stream, das Interface* мають німецькі граматичні форми та активно входять до словотворення. Гібридні моделі засвідчують, що вплив англійської мови не обмежується простим запозиченням окремих лексем, а охоплює ширший словотвірний рівень. Англійські основи, зокрема *Podcast-, Streaming-, Social-Media-*, стають продуктивними елементами для творення складних слів за німецькими моделями, що є характерною ознакою мовної інновації. Таким чином, у сучасному німецькомовному технологічному дискурсі простежуються різні типи запозичень.

2.1.4 Англіцизми у культурному дискурсі. Культурна, а саме музична сфера посідає особливе місце в сучасному німецькомовному онлайн-дискурсі, оскільки саме тут англіцизми виконують не лише номінативну чи термінологічну функцію, але й стилістично-естетичну. Популярна музика, молодіжні субкультури, мода, а також, звичайно, медіа про музичні тенденції є простором активної мовної гри, у якій англійська мова виступає не тільки джерелом термінів, а й символом культурної сучасності. Домінантними типами англіцизмів у дискурсі культури також є прямі запозичення і слова-гібриди. Це пояснюється великою швидкістю поширення різноманітних трендів в соц.мережах, особливо у *TikTok* та *Instagram*, які, зазвичай, відбуваються англійською мовою. Більшість з трендів пов’язані саме з музичним дискурсом, що можна помітити і в статтях на цю тему.

Часто англіцизми формують не просто зміст, а й певний тип культурної самоідентифікації героїв матеріалу, адже стають пов’язані передусім із

музичними стилями, практиками звукопродюсування та загальною естетикою поп-культури, наприклад: *Flow, Lyrics, Twitter- oder Instagramfeed, Box, Ready to pair, Song, Album, Disco-Schlager*. Усі ці одиниці існують у німецькому культурному дискурсі вже давно, але частотність їхнього використання щороку зростає через глобалізацію музичного ринку й англомовну орієнтацію індустрії. Наприклад: (1) *"Auf dem **Flow** kommt es an. Zumindest bei Versacer ist das so. Die **Band** legt keinen Wert auf Genregrenzen"* [Schmidt, 2020]; (2) *"So lesen sich die **Lyrics** der **Band** eher wie ein **Twitter- oder Instagramfeed**"* [Schmidt 2020]; (3) *"Die **Texte** müssen einfach **flowen**"* [Schmidt 2020]; (4) *"...und macht jetzt sogar **Disco-Schlager**"* [Schmidt 2020]. Мова музичної журналістики майже завжди тяжіє до англійської через декілька причин:

По-перше, більшість жанрів сучасної комерційної музики, насамперед поп-музика і реп-музика, мають англомовне походження, тому їхня термінологія є природно англійською і не замінюється перекладними відповідниками. Більшість із них є повністю або частково інтегрованими в німецьку мовну систему та утворюють типові гібриди сучасної музичної лексики. Наприклад, дієслово *flowen* (від англ. *flow*) демонструє морфологічну адаптацію: воно відмінюється за німецькими моделями та позначає ритмічну природність музики. Подібним чином лексема *Lyrics* використовується як фахове позначення текстів пісень, витісняючи німецьке *Liedtexte*.

По-друге, молодіжний стиль мовлення активно підживлюється англійськими словами, які в німецькому середовищі виконують функцію маркерів модерності та відкритості до мультикультурності. У тексті це видно тоді, коли автор коментує стилістичну особливість групи: уже в перших абзацах наголошується, що гурт *Versacer "sprachlich irgendwo zwischen Englisch und Deutsch"*, тобто існує в межах двомовного простору, де англійська мова виступає не як чужорідний елемент, а як рівноправний компонент художнього самовираження, і журналіст відтворює цю особливість у описі, підкреслюючи природність такої гібридності. Музична культура в цьому сенсі виступає одним із ключових каналів мовного впливу англійської на німецьку.

Особливу увагу привертає гібридне утворення *Disco-Schlager*, у якому поєднано англійський і німецький компоненти. З формально-граматичного погляду, усі зазначені англіцизми характеризуються високим рівнем адаптації: вони вживаються без лапок, узгоджуються за граматичними категоріями, поєднуються з німецькими артиклями й афіксами. Семантично ж ці одиниці належать до тематичних полів музики, технологій та соц.медіа, тобто сфер, у яких англійська мова є домінантною. Їхня поява зумовлена не лише потребою номінації нових понять, а й прагненням до стилістичної сучасності та інтернаціональності.

Цікавим є слово *Genre* та *Genregrenzen,* які можуть бути помилково сприйняті за пряме запозичення з англійської та слово-гібрид. Насправді вони дійсно належать до запозиченої лексики, а *Genregrenzen* дійсно є гібридом, де *Grenzen* це німецький компонент. Проте, слово *Genre (жанр),* походить з французької і лише іноді помилково сприймається за англійське.

Такий приклад не єдиний в сучасній німецькій публіцистиці. Наприклад: (5) "*Dies ist zum Teil auf die komplexen Abrechnungsmodelle der* ***Streaming-Anbieter*** *zurückzuführen, bei denen auch Musikverlage einen Anteil für ihre Dienstleistungen einbehalten"* [Dülger 2023]. Тут англіцизм *Streaming-Anbieter* утворений шляхом композиції англійської та німецької морфеми (*streaming* + *Anbieter*). Цей тип поєднання є типовим для сучасних термінів, де англіцизм виступає визначальним компонентом семантики, а німецький лише граматичною опорою. Подібні конструкції відображають тенденцію до мовної економії і гібридності: коротке та впізнаване слово *Streaming* замінює довгі описові німецькі вирази на кшталт *Musikübertragungsdienste*. Англійські запозичення загалом чудово поєднуються з професійною німецькою лексикою, створюючи тим самим збалансований гібридний стиль, характерний для культурно-економічної публіцистики.

Англіцизми також відчутні у сфері моди, яка тісно пов'язана з музичною сценою. У текстах можуть зустрічатися абсолютно різні приклади, такі як: *Analyse*, *gepitcht, proaktiv, getradet, Public Viewing, Shutdown, Lockdown,*

gespoilert, Look, Outfit, Bodysuit, Oversize-Bomberjacke, Winterboots, Smoking, menswear, total look, Deals, performen, scoren, Assists [Hausmann 2021]. З лінгвістичного погляду, більшість наведених прикладів належать до повністю адаптованих або гібридних англіцизмів. Проте, зустрічаються такі форми, як *gepitcht, getradet, getestet, gespoilert, performen, scoren*, які демонструють граматичну інтеграцію: вони відмінюються й відмінюються за німецькими правилами дієвідмінювання у формі *Partizip II*, але при цьому зберігають англомовну основу. Це німецькі слова, запозичені за англійським зразком, які набули додаткового або нового значення, відмінного від первісного.

Особливу роль, звичайно, у тексті відіграють слова-запозичення які безпосередньо стосуються одягу чи стилю: *Bodysuit, Oversize-Bomberjacke, Winterboots, menswear, total look*. Вони демонструють, що мова моди в Німеччині майже повністю орієнтована на англійську термінологію, а саме на прямі запозичення, яка сприймається як стильова конвенція. Їхня функція переважно естетична і створена щоб позначати трендовість і приналежність до глобальної культури споживання.

Іншу групу становлять лексичні запозичення без адаптації, зокрема *Public Viewing, Shutdown, Lockdown, Outfit, Look, Deal, Assists*. Вони вживаються як міжнародні терміни, часто без німецьких еквівалентів або з наміром створити ефект модерності. Автори листів до редакції, у статті *„Anglizismen – Neusprech mit Fallstricken“* [Hausmann 2021], однак, сприймають ці одиниці як *Plattitüden*, тобто мовні кліше, які підміняють зміст видимою сучасністю. Таке ставлення відображає соціокультурний розкол між носіями традиційної німецької норми та поколінням, яке звикло до англомовних реалій у медіа й корпоративному світі.

Таким чином, культурний дискурс створює простір естетичної англізації, у якому запозичені терміни не просто позначають явища, а й створюють певний тип комунікативної атмосфери. У ньому англійські елементи працюють як мовні індикатори молодіжності, постмодерності та

міжкультурності, що робить цю сферу одним із найбільш насичених англіцизмами в сучасній німецькій публіцистиці.

2.1.5 Англіцизми у науково-публіцистичному дискурсі. Окремий вимір англомовного впливу спостерігається у сфері наукових текстів. Наприклад, дискурс цифрових технологій у німецькій мові за останні десятиліття став одним із найбільш англомовно залежних, оскільки високі технології й цифрові дослідження глобально розвиваються саме англійською мовою. Проте, якщо розглядати окремо лише наукові тексти, то у порівнянні з іншими публіцистичними дискурсами, кількість слів-запозичень менш помітна, беручи до уваги конкретну тему дослідження, зокрема в природничих науках.

Домінантними типами англіцизмів у науково-публіцистичному дискурсі також є прямі запозичення і слова-гібриди, які виконують не лише функцію номінації, а й функцію стандартизації. Наприклад, в статтях, присвячених темі медицини, частіше зустрічаються саме німецькі лексеми, або слова-запозичення з латини та грецької. Можна проаналізувати такі уривки: (1) *“über die* ***Second-Hit-Hypothese*** *bei … das* ***Journal*** *der* ***International Parkinson and Movement Disorder Society*** *zu schreiben”* [Linkamp, 2025]; (2) *“Eine genetische Prädisposition ist dann der* ***First Hit****”* [Linkamp, 2025]; (3) *“Und wie lässt sich das auf die* ***Patientinnen*** *und* ***Patienten*** *übertragen?”* [Linkamp, 2025]. В наведених уривках можна побачити, що запозичення з латини та грецької мови домінують в медичній лексиці німецької мови, тоді як англіцизми, якщо і зустрічаються, то доволі рідко і зазвичай як прямі запозичення, наприклад: *Journal, International Parkinson and Movement Disorder Society, First Hit,* тощо. Трапляються також поодинокі слова-гібриди, як: *Second-Hit-Hypothese* та похідні від англійського слова *patient — Patienten.* Решту тексту становлять безпосередньо німецькі слова та медична лексика, про походження якої згадувалося вище.

У науково-публіцистичних текстах, наприклад, хімічного дискурсу, англіцизми трапляються вже трошки частіше. Розглянемо наступні приклади: (4) *“Der im Nion-Elektrikmodul eingesetzte* ***Protochips-Fusion****-Heizhalter samt Chip, der es den Wissenschaftlern ermöglichte, kontrollierte Hochtemperaturstudien im Vakuum des Mikroskops durchzuführen”* [Kotakoski 2025]; (5) *“Mit Hilfe modernster Elektronenmikroskopie und* ***neuronalen Netzen*** *filmten sie einen durch Graphen geschützten Silberiodid-Kristal…”* [Kotakoski 2025]; (6) *“...****"Graphen-Sandwiches"*** *machen die neue Beobachtung möglich…”* [Kotakoski, 2025]; (7) *“Ohne den Einsatz von KI-****Tools*** *wie neuronalen Netzen wäre es unmöglich gewesen, all diese einzelnen Atome zu verfolgen…”* [Kotakoski 2025]. У цій статті трапляється одразу декілька видів англіцизмів: насамперед, гібридні запозичення з нахилом до комерційної термінології, або брендів, наприклад *Protochips-Fusion-Heizhalter* де перші два це слова англійської мови, а *Heizhalter* — представник німецької. Ідентичну ситуацію спостерігаємо і у випадку з *Graphen-Sandwiches,* яке складається за допомогою англійської частинки *Sandwiches* у контексті метафори для шаруватих наноструктур, а не буквально сендвіча; *KI-Tools****,*** де *Tools* поєднується з *Künstliche Intelligenz*, а не з *artificial intelligence (AI)* теж робить його гібридною структурою.

Отже, англіцизми охоплюють усі ключові сфери сучасного німецькомовного публіцистичного дискурсу, від політичної комунікації та економіки до культури, медицини й цифрових технологій. Їхнє поширення не випадкове, а абсолютно закономірне в процесі глобалізації, інтеграції німецькомовного простору в міжнародну інформаційну систему та зростання ролі англійської мови як універсального засобу міжкультурного обміну. Англіцизми забезпечують професійну однозначність, але водночас привносять у німецьку мову нові ідеологічно та культурно навантаженні концепти.

Англіцизми у німецькомовному публіцистичному дискурсі не можна розглядати просто як лексичні запозичення. Вони виконують системну комунікативну, стилістичну та культурну функції, відображаючи

взаємопроникнення мов і культур у глобалізованому суспільстві. Англійська лексика не витісняє німецьку, а розширює її семантичний потенціал, у якій іншомовні елементи стають невід'ємною складовою сучасної мовної норми. У результаті формується новий пласт лексики, що репрезентує міжкультурність німецької публіцистики XXI століття.

2.2 Типи запозичень у німецькомовній публіцистиці

У сучасному мовознавстві проблема класифікації запозичень посідає важливе місце, оскільки інтенсивність мовних контактів зростає, а разом із нею і динаміка оновлення словникового складу. Узагальнення найпоширеніших концепцій дозволяє виокремити кілька ключових типів запозичень, які традиційно фігурують у працях з лексикології та перекладознавства: прямі запозичення, кальки, запозичені фразеологізми, частково перекладені словосполучення, слова з новим значенням, а також новоутворення. Це класифікація, запропонована дослідником М. Ленертом [Lehnert 1991], яка зберігає свою актуальність і зараз.

У даному дослідженні саме ця узагальнена класифікація використовується як теоретико-аналітична основа. Її застосування на базі сімнадцяти онлайн статей та часописів дає змогу впорядкувати значний обсяг фактичного матеріалу й простежити механізми інтеграції англіцизмів у німецьку мову, а також визначити, як іншомовні елементи трансформують її словниковий склад.

До першої групи за М. Ленертом належать безпосередні запозичення з англійської, які зберігають оригінальне написання та вимову й у німецькій мові функціонують як терміни або елементи нових норм. До прямих англіцизмів належать 71 лексема: *Amazon, Analyse, Apple, Artificial Intelligence, Audio, Big Short, Bodysuit, Boots, CeMAS, Cover Story, Dashboard, Deal, Defense*

Technology, Desinformation, Downloads, Energy, Electrification Fund, Energy Fund, Fake News, Videos, Feature Engineering, First Hit, Flow, Green Fusion, Hedgefonds, Highlight, Idee, International Parkinson and Movement Disorder Society, InternetGuide, Investment, Journal, Lockdown, Look, Lyrics, Menswear look, Misinformation, Monitoring, Music Downloads, Mythen, Narrativ, New Economy, Online, Outfit, Performance, Podcast, Podcasting, Podcasts, Print, Public Viewing, Rally, Senior Researcher, Shallow Fakes, Shutdown, Signature Code, Slogan, Smartfilm, Social Media, Soft look, Software, Spotify, Startup, Story, Strategie, Stream, Streaming, Studio ZX, Total look, Trailer, Update, Venture Capital.

Такі одиниці виконують переважно номінативну функцію: позначають нові реалії цифрової економіки, фінансових ринків, інтернет-комунікації, музичної індустрії. Значна частина цих слів має інтернаціональний статус, а їх переклад виглядав би або надмірно довгим, або незвичним для цільової аудиторії, наприклад *Musikübertragungsdienst* замість *Streaming*, тощо.

Власне лексичних кальок у корпусі небагато, що підтверджує загальну тенденцію того, що публіцистика в царині нових технологій та політики частіше переймає вже готові англійські форми, а не перекладає чи пристосовує їх. До повних чи часткових кальок серед опрацьованого матеріалу належить 10 лексем: *Stillleben, Archiv, Piraterie, Algorithmus, Informationskrieg, Verschwörungsnarrativ, Digitaler Raum, Wirkungsorientiert, zeitintensiv, menswear-mäßig.* Кальки здебільшого пов’язані з уже усталеними в німецькій мові моделями, де в свою чергу простежується вплив англомовних концептів: *Informationskrieg – information war, Verschwörungsnarrativ – conspiracy narrative*, хоча форма є повністю німецькою.

Фразеологічні запозичення у вибраному матеріалі трапляються поодиноко й не становлять окремого продуктивного шару. Натомість у політичних текстах важливу роль відіграють семантичні кальки на рівні термінології, коли німецькі словосполучення відтворюють англомовні

ідеологеми, наприклад: *Lügenpresse-Narrativ* як відповідник англійського *lying press narratives*.

Найхарактернішим для аналізованого дискурсу є четвертий тип за Ленертом, тобто, гібридні слова і словосполучення, де частина компонентів зберігає англійську форму, а частина адаптується до німецької морфології. До частково перекладених структур чи гібридів належать 65 одиниць: *Big-Short-Investor, Call-Option, Corona-Pandemie, Cover-Story-Format, Disco-Schlager, Due-Diligence, Electrification-Fund-Struktur, Energie-Fonds, Energie- und Pharmariesen, Feature-Engineering-Modell, Graphen-Sandwiches, KI-basiert, KI-gesteuert, KI-gestützte Analyse, KI-gestützte Tools, KI-Modell, KI-Systeme, KI-Symposium, KI-Tools, Lügenpresse-Narrativ, Musik-Downloads, Musikstreaming-Angebot, Out-of-Home, Online-Update, Podcast-Folgen, Podcast-Imperium, Podcast-Serie, Protochips-Fusion-Heizhalter, Put-Option, Real-Life, Real-Time-Response, Real-Time-Response-Modell, Scale-up, Scale-up-Deals, Science-Fiction, Second-Hit-Hypothese, Serie-A-Runden, Series-A, Series-A-Investoren, Smartfilm-Produktion, Social-Media-Auftritt, Social-Media-Dynamiken, Social-Media-Plattform, Social-Media-Profil, Social-Media-Raum, Start-up-Szene, Streaming-Angebot, Streaming-Anbieter, Streaming-Boom, Streaming-Geschäfts, Tech-Größen, Venture-Capital-Dashboard, Venture-Capital-Szene.* Такі одиниці особливо поширені в економічних, технологічних та культурних текстах. Англійський елемент у них зазвичай виконує семантико-термінологічну функцію, наприклад, як *Streaming* чи *Social Media*, тоді як німецькі компоненти забезпечують граматичну та словотвірну інтеграцію *(-Anbieter, -Plattform)*. Саме гібридні структури створюють відчуття такої собі мови перехідного типу між німецькою та англійською.

П’ята група за Ленертом, це німецькі слова, значення яких моделюється за прикладом англійської мови. У досліджуваному матеріалі це насамперед дієслова й прикметники, які вже давно засвоєні, але зберігають англійський семантичний відтінок. До них належать 26 запозичень: *etablierte, getradet, gepitcht, gespoilert, investieren, Katastrophen, Konflikten, Krisen, managen,*

Medien, Mediennutzung, mobilisieren, Patienten, performen, Pilotprojekte, Piraterie, politische, proaktiv, profilieren, scoren, starten, streamen, testen, downloaden. У публікації *„Anglizismen – Neusprech mit Fallstricken“* читачі прямо іронізують над подібними *“Unternehmens-Neusprech”*, підкреслюючи, що йдеться не як про нові поняття, радше про новий спосіб їх вербалізації. Семантичні запозичення у такий спосіб впливають на прагматику висловлювання, змінюючи тональність і стиль без суттєвої зміни денотата.

Шостий тип, за М. Ленертом – це нові утворення за англійською словотворчою моделлю. У нашому корпусі це менш чисельна, але показова група, яка охоплює передусім композиції та прикметникові утворення, що відтворюють структуру англійських словосполучень. До них належать 12 одиниць: *coronabedingte Verschwörungstheorien, digitaler Raum, internetgetrieben, KI-basiert zeitintensiv, Kreativagentur, Markenkampagne, medienfeindliche Einstellungen, mediengetrieben, Musikindustrie, Qualitätsjournalismus, Smartfilm, wirkungsorientiert.* Тут вплив англійської мови частіше концептуальний, ніж формальний, адже спосіб називати явища калькується, а реалізація відбувається німецькими морфемами. Такі одиниці демонструють глибшу типологічну інтеграцію англомовних моделей у німецьку мовну систему.

У ході опрацювання сучасних німецькомовних часописів було зафіксовано 194 англомовну лексичну одиницю, що становлять репрезентативний корпус англіцизмів у публіцистичному дискурсі. Їхній подальший розподіл за класифікацією М. Ленерта засвідчив домінування прямих запозичень, які становлять найбільшу групу. Другою за чисельністю є група гібридних і частково перекладених структур, що відображають інтеграцію англійських компонентів у німецьку словотвірну систему. Семантичні запозичення утворюють окремий пласт, у якому вплив англійської мови проявляється не у формі, а в модифікації значення та прагматичних відтінків. Меншою мірою представлені кальки та нові слова, створені за англійськими моделями, що переважно відтворюють концепти англомовного

інформаційного простору німецькими морфемами. Отриманий кількісний та типологічний розподіл підтверджує високий ступінь проникнення англомовної лексики в сучасний німецькомовний медійний простір, а також демонструє багаторівневу адаптацію англіцизмів як повністю інтегрованих елементів німецької мовної системи.

2.3 Англіцизми як елемент текстової організації у сучасній німецькій публіцистиці

Підвищення частоти використання англомовних запозичень у німецькомовній публіцистиці супроводжується не лише лексичними, але й стилістичними трансформаціями, які суттєво впливають на композицію та сприйняття журналістського тексту. У сучасній медійній практиці англіцизми виконують функцію маркерів сучасності й глобального підходу, змінюючи не тільки лексику, а й саму стилістичну парадигму німецької публіцистики.

Вплив англіцизмів простежується у тенденції до лаконізації та синтаксичної спрощеності. Запозичення на кшталт: *Update, Ranking, Event, Streaming, Posten, Start-up, Deal, Dashboard* дають змогу скорочувати громіздкі німецькі описові конструкції, бо такі одиниці забезпечують швидке розпізнавання теми, створюють відчуття *immediacy* в заголовках й підвищують ефект інформаційної насиченості в цілому. У заголовках сучасних онлайн-видань англіцизми часто виконують функцію сигналів: *„Streaming-Boom hält an – Musikmarkt mit 13% im Plus“* [Böhm 2023], *„Musikbranche überholt Kino: Rekordumsätze durch Streaming und Vinyl-Boom“* [Eulerpool News 2024], *„Investoren zeigen besonderes Interesse an zwei Branchen“* [Jahn, Schimroszik 2025]. Завдяки компактності та інтернаціональній впізнаваності ці слова підсилюють виразність журналістського стилю, водночас наближаючи його

до англомовної новинної риторики, що автоматично надає статті міжнародного ефекту.

Тональність і регістр публіцистики також змінюється завдяки англіцизмам, зокрема в онлайн медіа, які націлені на молодь. Дієслова-запозичення наближають стиль німецьких онлайн-видань до усного цифрового спілкування. Подібні елементи надають текстам динаміки та неформальності, створюючи ефект безпосереднього контакту з аудиторією. Це наближення до розмовного цифрового регістру зумовлює частіше використання англомовних форм у публікаціях соціально-медійного характеру. Відтак журналістський стиль дедалі більше вбирає у себе елементи інтернет-дискурсу, формуючи гібридну комунікативну норму між традиційною публіцистикою та мовою соціальних мереж.

По-третє, англіцизми впливають на ритм і композицію тексту. Їхня часта поява корелює з короткими синтаксичними одиницями, відсутністю складнопідрядних структур і зростанням кількості іменників у називному відмінку. У заголовках і підзаголовках активно вживаються метамовні елементи та графічні маркери. Це створює візуально фрагментарний, чи то мультимедійний стиль, властивий цифровим новинним платформам. Такі фрази поєднують лексеми різних мовних систем, створюючи новий тип міжмовного синтаксису, який стає характерною рисою онлайн-публіцистики.

По-четверте, стилістичний вплив англіцизмів виявляється у варіативності залежно від жанру. У новинних репортажах вони здебільшого нейтральні, позбавлені експресивності, наприклад: *Update, Social Media, Investor*, натомість у колонках, рецензіях і культурних оглядах набувають стилістичної гри, іронії чи навіть емоційного відтінку. У текстах про культуру чи музику англіцизми формують відчуття свободи та творчого руху – *„Die Texte müssen einfach flowen“*, *„Lyrics statt Liedtexte“*, тоді як у політико-економічних матеріалах вони підкреслюють компетентність і глобальність.

По-п’яте, англіцизми впливають на інтонаційно-емоційний план тексту. Вони часто створюють відчуття ритмічної насиченості, чітких акцентів і

темпової швидкості. Слова-запозичення мають коротку фонетичну структуру, що забезпечує економію мовлення та підсилює відчуття темпоральної актуальності. Такий ритм формує стиль журналістики, орієнтований на сучасного читача, який сприймає інформацію швидко, фрагментарно й візуально. Водночас англіцизми виконують соціально-ідентифікаційну функцію: вони сигналізують належність видання або автора до міжнародної, цифрової чи бізнес-орієнтованої аудиторії. Наприклад, вживання лексем *CEO, Start-up, Investor Update, Streaming Deal, Business Summit* створює імідж медіа як частини глобального економічного поля. Така лексика не лише інформує, а й позиціонує текст у певному культурному сегменті. У музичних або культурних матеріалах англіцизми виконують аналогічну роль, демонструючи відкритість до міжнародних трендів. Слід зазначити й критичний аспект явища: надмірне або штучне використання англіцизмів може призвести до втрати ясності висловлювання та сприйматися як мовна манірність або прагнення до псевдомодерності.

У сучасному німецькомовному публіцистичному онлайн-дискурсі англіцизми відіграють важливу роль не лише як лексичні елементи, що позначають нові реалії цифрового чи політичного життя, але й як засоби текстової організації та дискурсивного структурування журналістських матеріалів. Англійська лексика активно взаємодіє з композиційною побудовою статей та безпосередньо впливає на сприйняття тексту читачем. Тому її функції виходять далеко за межі номінації. Однією з характерних тенденцій сучасної онлайн-публіцистики є поділ матеріалу на короткі фрагменти, що дозволяють швидко обробляти інформацію. Англіцизми в цьому контексті виконують роль смислових центрів, навколо яких вибудовується внутрішня логіка тексту. У заголовках на кшталт *“Warum Spotify neue Geldquellen braucht”* або *“KI ist nicht kreativ”* саме англійські чи напів-адаптовані слова стають сигналами теми та визначають фокус подальшої оповіді.

Використання англіцизмів також пов’язане з прагненням до текстової економії. Багато понять англійською передаються значно стисло, тоді як їхні німецькі відповідники були б занадто громіздкими або неприродними для сучасної аудиторії. Це добре видно на прикладах таких слів, як *Streaming, Fake News* чи *Dashboard*, які практично не мають зручних однослівних німецьких відповідників. У матеріалах, орієнтованих на мобільний формат читання, лаконічність англійських одиниць дозволяє робити текст швидшим для сприйняття, що особливо важливо в умовах сучасного інформаційного перенасичення. Важливим аспектом є також функція інтернаціоналізації. Низка тем, які обговорюються у німецьких онлайн-виданнях, має глобальний характер і первинно сформувалася саме в англомовному середовищі.

Англіцизми одночасно відіграють роль засобів зв’язки. Повторюваність ключових термінів забезпечує текст логічною єдністю і тематичною послідовністю тексту. Наприклад, у матеріалах про дезінформацію систематичне використання слів *Fake News, Narrative, Desinformation* дозволяє побудувати структуровану аналітичну аргументацію, де кожен наступний фрагмент логічно пов’язаний з попереднім. У бізнес-текстах початкова поява термінів *Startup* або *Series-A* визначає рамку, яка потім наповнюється подальшими деталями через повтори *Investment, Scale-up* чи *Venture Capital*.

Не менш важливим є прагматичний ефект англіцизмів у контексті переконувальної комунікації. У політичних і суспільно-аналітичних текстах вони часто виконують функцію підсилення аргументів, оскільки асоціюються з експертністю та науковістю. У дискурсі про фейкові новини, наприклад, використання англомовних термінів створює враження залученості до міжнародних досліджень і глобальних трендів, що посилює довіру до позиції автора.

Англіцизми впливають також і на ритміко-інтонаційну організацію тексту. Більшість англійських лексем ритмічно коротші, ніж їхні німецькі еквіваленти, що зумовлює підвищену динаміку оповіді. У культурних матеріалах, наприклад у статті про гурт Versacer [Schmidt 2020], такі слова, як

Flow чи *Lyrics* створюють легкий темп викладу і формують певний стиль тексту, який відповідає темі й цільовій аудиторії.

Узагальнюючи, можна зазначити, що англіцизми в німецькомовній публіцистиці виконують комплексну роль. Англомовні запозичення не лише змінюють словниковий склад німецької публіцистики, а й істотно впливають на її ритм, структуру, тональність і прагматичну спрямованість. Вони формують нову стилістичну норму, що поєднує лаконічність англомовного інформаційного письма з німецькою аналітичною традицією. У результаті виникає гібридний ритмічний журналістський стиль, орієнтований на цифрову аудиторію.

Англіцизми стали дієвим засобом оновлення стилістичної парадигми публіцистики, відображаючи новий тип мислення та комунікації в німецькому медійному просторі XXI століття. Вони допомагають структурувати текст, забезпечують його компактність, сприяють включенню матеріалу в глобальний інформаційний простір, створюють ритмічність і впливають на стилістичну виразність. Усе це дозволяє розглядати англійські запозичення не лише як елементи іншомовної лексики, а як важливий інструмент дискурсивної організації, що визначає форму і зміст сучасних онлайн-публікацій.

Отже, англіцизми у публіцистичному тексті формують системні тематичні поля, найбільш репрезентовані у політичному, економічному, технологічному, культурному та науково-публіцистичному дискурсах. Найвищу активність використання англіцизмів демонструють поля цифрових технологій та економіки, що свідчить про їхню тісну інтегрованість у міжнародний медіа-простір. Англіцизми у цих сферах виконують термінологічну та номінативну функції, позначаючи явища, для яких німецька мова або не має усталених відповідників, або ж надає перевагу міжнародним формам.

У німецькомовній публіцистиці активно функціонують різні типи запозичень: прямі, гібридні, кальки, семантичні та псевдоанглізми.

Особливо продуктивними виявилися прямі утворення, котрі забезпечують експресивний спосіб передачі змісту; використання гібридних структур відображає тенденцію до утворення нових одиниць, адаптованих до німецької мови.

Англіцизми відіграють вагому роль у текстовій організації медійного повідомлення. Насамперед, вони слугують засобами структуризації інформації, підсилюють динамічність тексту, а також підвищують його емоційну виразність. Часто такі одиниці використовуються у заголовках, підзаголовках і ключових тезах, де виконують функцію привернення уваги. У результаті формується характерний журналістський стиль, орієнтований на молоду аудиторію та масивний інформаційний обіг.

Таким чином, англіцизми утворюють невід’ємну частину німецькомовного публіцистичного дискурсу. Їхня присутність впливає не лише на лексичний рівень, але й загальну текстову організацію онлайн-публікацій, що підкреслює їхню значущість як мовного та культурного феномена сучасних медіа.

ВИСНОВКИ

Стрімкий розвиток глобалізаційних процесів, інтенсивне поширення англійської мови як універсального комунікативного інструмента та активна глобалізація у медіа-засобах значно впливають на склад німецької мови сьогодення. Перелічені явища регулярно формують нові умови для сучасної журналістики і для слів-запозичень у сучасних європейських мовах.

Поняття “запозичення” розуміється з різних причин як спроба відтворення в одній мові моделей, які раніше існували в іншій. Англіцизми є результатом складних мовних контактів і виступають важливим засобом номінації нових понять, що позначають інноваційні технології, міжнародні практики та культурні явища. Англіцизми у публіцистичному дискурсі німецької мови історично відіграють провідну роль, глобалізація, як вагомий процес сучасності, сприяє їхньому поширенню у мас медіа. Наразі англіцизми можуть поставати не лише як елементи словникового поповнення, а як маркери соціальних змін, індикатори престижу і знаки культурної орієнтації, що стимулюють подальші дискусії у сучасній лінгвістиці та культурології.

Спираючись на класифікацією М. Ленерта англіцизми в німецькій мові поділено на прямі запозичення з характерною вимовою та написанням для англійської мови; кальки; запозичені вирази чи звороти, які відтворюють англійські чи американські фразеологізми або сталі словосполучення; запозичені слова та словосполучення, у яких не всі складові іншомовного оригіналу замінені німецькими відповідниками; нові слова або словосполучення, створені в німецькій мові за моделлю англійського зразка. Різноманітність типів англіцизмів свідчить про гнучкість німецької мовної системи та її здатність до асиміляції іншомовних елементів.

У сучасній публіцистиці англіцизми зосереджені у ключових тематичних дискурсах: політичному, економічному, дискурсі цифрових технологій, культурному та науково-публіцистичному. Аналіз англомовних

запозичень на базі сучасних німецькомовних часописів онлайн-медіа засвідчив, що найбільш продуктивними виявилися прямі запозичення та гібридні складені конструкції, які поєднують англійські та німецькі компоненти. Вони активно присутні у всіх дискурсах та несуть за собою основні функції, а також часто слугують для привернення уваги читачів, якщо використовуються у заголовках.

Провідними функціями, котрі англіцизми виконують у публіцистичному дискурсі, є номінативна, стилістична та експресивна. Встановлено, що англіцизми сприяють підвищенню інформативності тексту, створенню сучасного мовного образу, формуванню іміджу журналістського матеріалу як актуального та глобально орієнтованого.

Англіцизми є важливим мовним феноменом, який відображає динамічні зміни у сучасному німецькомовному інформаційному просторі. Вони виконують роль інструмента номінації, а також активно впливають на стилістику, структуру та функціональну організацію публіцистичного тексту. Англомовні запозичення закріпилися у ключових медійних дискурсах і стали невід'ємною частиною сучасної журналістської практики, що свідчить про їхню значущість як маркера глобалізаційних процесів і культурної взаємодії. Їхнє вивчення є важливим для подальшого осмислення тенденцій розвитку медійної мови, взаємодії між національними та міжнародними лексичними системами та ролі мовних інновацій у формуванні новітнього комунікативного простору.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

СПИСОК ТЕОРЕТИЧНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Архипенко Л.М. Іншомовні лексичні запозичення в українській мові: етапи і ступені адаптації (на матеріалі англіцизмів у пресі кінця XX – початку XXI ст.): автореф. дис. … канд. філол. наук : 10.02.01 "Українська мова". Харків, 2005. 20 с.

2. Барнич І. І. Англійські запозичення в комп'ютерній термінології німецької та української мов. *Львівський філологічний часопис.* 2020. № 7. С.13-18.

3. Волошина В. В. Роль англійської мови у формуванні конкурентоспроможного фахівця. *Закарпатські філологічні студії*. 2025. Вип. 42, Т. 1. С. 97–100.

4. Воронкова Н. Р. Anglizismen und Denglisch als Sprachform im heutigen Alltag Deutschlands. *Наукові записки КДПУ. Серія: Філологічні науки (мовознавство)*. Кіровоград, 2016. Вип. 145. С. 54-57.

5. Дундій П. Н. Класифікація лексичних запозичень у німецькій мові. *Лінгвістика XXI століття: нові дослідження і перспективи.* К.: Логос, 2011. С. 120-126.

6. Жовновач Т. А., Глущенко А. В., Трубенко І. А. Інтернаціоналізми як складова сучасної англійської мови. *Закарпатські філологічні студії*. 2025. Вип. 40, Т. 1. С. 81–86.

7. Застровська С. О., Семенюк Т. П. Англіцизми та причини їх запозичення в сучасній німецькій мові. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського.* Філологія. Соціальні комунікації: наук. журн. 2012. Том 25 (64). Ч. 2. С. 258–264.

8. Іовенко О. С. До історії запозичень у німецьку мову. Мова як відображення суспільних змін. *Наукові записки Національного університету "Острозька академія"*. Серія : Філологічна. 2014. Вип. 44. С. 110-113.

9. Кійко С., Кудрявцева О. Англіцизми в німецькомовному публіцистичному дискурсі. *Науковий вісник Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.* 2023. Серія: Германська філологія, 846, С. 51-62.

10. Колесник, О. С., Мізін, К. І. «Denglisch» як результат глобалізаційної «гібридизації» німецької мови. *Studia Philologica*. 2023. 20 (1). С. 33-47.

11. Консевич Т. В. Запозичення в сучасній німецькій мові. *Сучасні філологічні дослідження та навчання іноземної мови в контексті міжкультурної комунікації: Збірник наукових праць*. 2018. С. 187–191.

12. Максимчук О. Л. Англомовні запозичення та їх реалізація у текстах німецької публіцистики. *Наукові записки Національного університету "Острозька академія"*. Сер. : Філологічна. 2012. Вип. 24. С.194-197.

13. Рябокучма Т. О., Горбаченко А. Л. Вплив англіцизмів на сучасну німецьку мову: соціолінгвістичний аналіз. *Закарпатські філологічні студії*. 2025. Вип. 42, Т. 2. С. 79–82.

14. Степанюк Н. В., Калінюк О. О., Кашуба М. В. Функціонування американського сленгу в сучасній англомовній пресі. *Закарпатські філологічні студії*. 2025. Вип. 40, Т. 1. С. 134–139.

15. Стишов О. А. Динаміка лексичного складу сучасної української мови. Лексикологія. Лексикографія: навч. посіб. Біла Церква : «Авторитет», 2019. 98 с.

16. Труцуненко І.І., Весоловський О.В. Лексичні запозичення як відображення міжмовних контактів у процесі історичного розвитку німецької мови. *Закарпатські філологічні студії*. 2025. Вип. 39, Т. 2. С. 199–204.

17. Українська мова. Енциклопедія. За ред. І. В. Муромцева. Київ : Видавництво «Майстер-клас», 2011. 400 с.

18. Bloomfield L. Language. London: Compton Printing Works, 1923. 553 p.

19. Butler C. Structure and Function: A Guide to Three Major Structural-Functional Theories. Part 1: Approaches to the Simplex Clause. Amsterdam: John Benjamins Publishing Company, 2003. 573 p.

20. Cantarini S. Anglicisms in German – An Overview with Reference to the Neologismenwörterbuch in the Online-Wortschatz- Informationssystem Deutsch (OWID). *Neophilologica*. 2019. №35. P. 1-18.

21. Carstensen B., Galinsky H. Amerikanismen der deutschen Gegenwartssprache: Entlehnungsvorgänge und ihre stilistischen Aspekte. Heidelberg: Winter, 1967. 232 p.

22. Dik S. The Theory of Functional Grammar. Part 1: The Structure of the Clause. Berlin: Walter de Gruyter, 1989. 433 p.

23. Field F. Linguistic Borrowing in Bilingual Context. *Studies in Language Companion Series.* Amsterdam: John Benjamins Publishing Company, 2002. 252 p.

24. Gzrega J. Borrowing as a word-finding process in cognitive historical onomasiology. *Onomasiology Online.* 2003. №4. 22-42 p.

25. Haugen E. The Analysis of Linguistic Borrowing. *Linguistic Society of America.* Language, Apr. - Jun., 1950, Vol. 26, No. 2. 210-231 p.

26. Hock H., Joseph B. Language history, language change and language relationship: an introduction to historical and comparative linguistics. Berlin: Walter de Gruyter, 1996. 602 p.

27. Junker G. Der Anglizismen-Index: Anglizismen – Gewinn oder Zumutung? Padeborn: IFB Verlag, 2011. 304 p.

28. Kimyonazarova F., Zokirova S. “THE INFLUENCE OF ENGLISH ON MODERN GERMAN: ANGLICISMS”. *International Journal of Artificial Intelligence*. May 2025. Vol. 1, No. 3, pp. 1333-7.

29. Ladtschenko M., Kolinko O. Hybridbildungen Englischer abstammung im Deutschen wortschatz. *Сучасні дослідження з іноземної філології: збірник наукових праць*. Ужгород: Видавничий дім «Гельветика». 2021. Вип. 2(20). С. 107-115.

30. Lehnert M. Der angloamerikanische Einfluß auf die Sprache der beiden deutschen Staaten. Berlin: Akademie-Verlag, 1991. 86 p.

31. Matras Y. Language Contact. Cambridge: Cambridge University Press, 2009. 362 p.

32. Moravcsik E. Conflict resolution in syntactic theory. *Studies in Language.* 2010. 34 (3). pp 636–669.

33. Onysko A. Anglicisms in German. Borrowing, lexical productivity, and written codeswitching. Berlin: Walter de Gruyter, 2007. 376 p.

34. Rendon G. Typological and social constraints on language contact: Amerindian languages in contact with Spanish. Utrecht: LOT, 2008. 555 p.

35. Römer C. Der deutsche Wortschatz: Struktur, Regeln und Merkmale. Tübingen: Narr Francke Attempto Verlag, 2019. 234 p.

36. Weinreich U. Languages in Contact: Findings and Problems. New York: Mouton Publishers, 1953. 147 p.

СПИСОК ЛЕКСИКОГРАФІЧНИХ ДЖЕРЕЛ

37. Публіцистика: Словотвір. URL: https://slovotvir.org.ua/words/publitsystyka (дата звернення: 20.11.2025).

38. Denglisch : Duden. URL: https://www.duden.de/rechtschreibung/Denglisch (дата звернення: 20.11.2025).

39. Lehnübersetzung : DWDS. URL: https://www.dwds.de/wb/Lehn%C3% BCbersetzung (дата звернення: 20.11.2025).

40. Lehnwort : Duden. URL: https://www.duden.de/rechtschreibung/ Lehnwort (дата звернення: 20.11.2025).

41. Realisieren : OWID. URL: https://www.owid.de/artikel/320790 (дата звернення: 20.11.2025).

42. Wie viele Wörter hat die deutsche Sprache? Ausführlich erklärt : Scribbr. URL: https://www.scribbr.de/deutsche-sprache/wie-viele-woerter- hat-die-deutsche-sprache/ (дата звернення: 20.11.2025).

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

43. Anglizismen - Neusprech mit Fallstricken : Süddeutsche Zeitung. URL: https://www.sueddeutsche.de/kolumne/anglizismen-neusprech-mit- fallstricken-1.5197252 (accessed: 20.11.2025).

44. Band der Woche: Versacer : Junge Leute. URL: https://jungeleute.sueddeutsche.de/band-der-woche-versacer/ (accessed: 20.11.2025).

45. „Big Short“-Investor Michael Burry untermauert seine Warnung – und wettet gegen diese zwei Tech-Größen : Business Insider. URL: https://www.businessinsider.de/wirtschaft/wegen-marktblase-the-big-short-investor-wettet-gegen-2-tech-giganten/ (accessed: 20.11.2025).

46. DIE ZEIT startet Markenkampagne “Bleiben Sie neugierig. : Die Zeit. URL: https://www.zeit-verlagsgruppe.de/pressemitteilung/die-zeit-startet-markenkampagne-bleiben-sie-neugierig/ (accessed: 20.11.2025).

47. Investoren zeigen besonderes Interesse an zwei Branchen : Handelsblatt. URL: https://www.handelsblatt.com/unternehmen/start-ups/start-ups-investoren-zeigen-besonderes-interesse-an-zwei-branchen/100137771.html (accessed: 20.11.2025).

48. Kapitalanlage : Mit diesen 5 Strategien kann Ihr Geld wachsen : Sparkasse. URL: https://www.sparkasse.de/pk/ratgeber/finanzplanung/investieren/kapitalanlage.html (accessed: 20.11.2025).

49. Kühl, S. New Economy, Risikokapital und die Mythen des Internet. *Berl. J. Soziol.* 13, 77–96 (2003).

50. Lauter Lügen und Fake News? : Bundeszentrale für politische Bildung. URL: https://www.bpb.de/shop/zeitschriften/apuz/propaganda-und-desinformation-2025/570919/lauter-luegen-und-fake-news/ (accessed: 20.11.2025).

51. Krieg in Nahost. Woran Falschmeldungen zu erkennen sind : Tagesschau. URL: https://www.tagesschau.de/faktenfinder/falschmeldungen-erkennen-100.html (accessed: 20.11.2025).

52. Musikbranche überholt Kino: Rekordumsätze durch Streaming und Vinyl-Boom : Eulerpool News. URL: https://www.klamm.de/news/musikbranche-ueberholt-kino-rekordumsaetze-durch-streaming-und-vinyl-boom-62N20241126101512.html#google_vignette (accessed: 20.11.2025).

53. Neuer Energie-Fonds geschlossen – und 21 weitere Fonds, die in deutsche Startups investieren : Gründerszene. URL: https://www.businessinsider.de/gruenderszene/business/21-fonds-die-in-deutsche-startups-investieren/?utm_source=chatgpt.com (accessed: 20.11.2025).

54. Streaming-Boom hält an - Musikmarkt mit 13% im Plus : OTS. URL: https://www.ots.at/presseaussendung/OTS_20230214_OTS0115/streaming-boom-haelt-an-musikmarkt-mit-13-im-plus (accessed: 20.11.2025).

55. Symposium "KI ist nicht kreativ" : Süddeutsche Zeitung. URL: https://www.sueddeutsche.de/muenchen/symposium-ki-ist-nicht-kreativ-1.5130099 (accessed: 20.11.2025).

56. Ultradünne zweidimensionale Materialen erstmals in einem Zustand zwischen fest und flüssig beobachtet : IDW. URL: https://nachrichten.idw-online.de/2025/12/05/ultraduenne-zweidimensionale-materialen-erstmals-in-einem-zustand-zwischen-fest-und-fluessig-beobachtet?groupcolor=4 (accessed: 20.11.2025).

57. Wachstumsfinanzierung: Der Guide für Unternehmen : re:cap. URL: https://www.re-cap.com/de/finanzinstrumente/wachstumsfinanzierung (accessed: 20.11.2025).

58. Warum Spotify neue Geldquellen braucht : Tagesschau. URL: https://www.tagesschau.de/wirtschaft/digitales/spotify-musikstreaming-100.html (accessed: 20.11.2025).

59. Wie und warum Bewegungsstörungen entstehen : IDW. URL: https://nachrichten.idw-online.de/2025/12/05/wie-und-warum-bewegungsstoerungen-entstehen?groupcolor=3 (accessed: 20.11.2025).

ZUSAMMENFASSUNG

Der Gegenstand der Studie sind englischsprachige Entlehnungen im modernen deutschsprachigen journalistischen Diskurs.

Das Ziel der Arbeit ist es, Anglizismen zu identifizieren und zu klassifizieren, sowie ihre Funktionen in deutschsprachigen Online-Publikationen zu bestimmen.

Die theoretischen und methodischen Grundlagen der Arbeit basieren sich auf modernen Ansätzen der Entlehnungslinguistik, der Medienlinguistik und der lexikalischen Semantik. Das konzeptionelle Basis bildet die von M. Lehnert vorgeschlagene Klassifikation englischsprachiger Entlehnungen. Der theoretische Teil integriert die Ansätze der lexikalischen Entlehnungsforschung. Im praktischen Teil dient der Korpus aus authentischen deutschsprachigen Zeitschriften als Grundlage.

Die Studie ergab, dass Anglizismen ein systematisches und kein zufälliges Element des deutschsprachigen Online-Diskurses darstellen und ihre Funktion maßgeblich vom Themenfeld abhängt. Direkte und hybride Anglizismen erwiesen

sich als besonders produktiv und fungieren als Begriffe und Zeichen moderner Kommunikationspraktiken. Die erzielten Ergebnisse bestätigen, dass Anglizismen nicht nur lexikalische Lücken füllen, sondern auch die Struktur und den Stil des deutschen journalistischen Diskurses maßgeblich beeinflussen.

Stichwörter: *Entlehnungen, Anglizismen, Medien-Diskurs, Hybridstrukturen, semantische Entlehnungen, stilistische Funktionen.*

Декларація
академічної доброчесності
здобувача ступеня вищої освіти ЗНУ

Я, Задорожко Катерина Євгеніївна, студентка 2 курсу магістратури, форми навчання денна, факультету іноземної філології, спеціальність 035 Філологія, освітньо-професійна програма Сучасні лінгвістичні та перекладознавчі студії (німецька мова, англійська мова), адреса електронної пошти katerynazadorozhko@gmail.com.

- підтверджую, що написана мною кваліфікаційна робота на тему «Лексико-семантичні особливості англомовних запозичень у публіцистичному дискурсі (на матеріалі онлайн-ЗМІ)» відповідає вимогам академічної доброчесності та не містить порушень, що визначені у ст. 42 Закону України «Про освіту», зі змістом яких ознайомлена;

- заявляю, що надана мною для перевірки електронна версія роботи є ідентичною її друкованій версії;

- згодна на перевірку моєї роботи на відповідність критеріям академічної доброчесності у будь-який спосіб, у тому числі за допомогою Інтернет-системи, а також на архівування моєї роботи в базі даних цієї системи.

Дата _____ Підпис_____ Задорожко К.Є.